

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคม
ของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ
จังหวัดปทุมธานี

นางศศธร บำรุง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**The Effects of Using a Group Guidance Activity Package to Develop Social
Adjustment of Hearing Impaired Children at Karnjana Pisek Sompoj
School in Pathum Thani Province**

Mrs. Sasathon Bamrung

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University**

2010

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ
จังหวัดปทุมธานี

ชื่อและนามสกุล นางสาวศศธร บำรุง

แขนงวิชา การแนะแนว

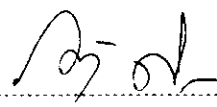
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

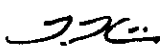
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง
2. อาจารย์ ดร.จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์

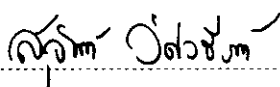
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิทวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี
ผู้วิจัย นางศศธร บำรุง รหัสนักศึกษ 2512400181 ปริญญา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง (2) อาจารย์ ดร. จีรลักษณ์ รัตนาพันธ์
ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม (2) เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเป็นรายด้าน และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553 ที่ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 7 คน มีระดับการได้ยินอยู่ที่ 78 – 100⁺ เดซิเบล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคม 3 ด้าน คือ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น จำนวน 12 กิจกรรม แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบโดยวิธีของวิลคอกชัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมที่มากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินมีความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 84.29

คำสำคัญ การปรับตัวทางสังคม ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม เด็กบกพร่องทางการได้ยิน

Thesis title: The Effects of Using a Group Guidance Activity Package to Develop Social Adjustment of Hearing Impaired Children at Karnjana Pisek Sompoj School in Pathum Thani Province

Researcher: Mrs. Sasathon Bamrung; **ID:** 2512400181; **Degree:** Master of Education (Guidance); **Thesis advisors:** (1) Dr. Wunlapa Sabaiying, Assistant Professor; (2) Dr. Jareeluk Ratanaphan; **Academic year:** 2010

Abstract

The purposes of this research were to (1) compare the levels of social adjustment of hearing impaired students before and after using a group guidance activity package; (2) compare the level of each aspect of social adjustment of hearing impaired students before and after using the group guidance activity package; and (3) study the attitudes of hearing impaired students toward the group guidance activity package.

The research sample consisted of seven hearing impaired Prathom Suksa V students in one classroom of Karnjana Pisek Sompoj School in Pathum Thani province in the 2010 academic year. They were purposively selected based on their hearing levels of 78 to 100⁺ decibels. The employed research instruments were a group guidance activity package to develop three aspects of social adjustment, namely, self-understanding, relationship with others, and doing 12 activities with others; and a 5-rating scale to assess social adjustment of hearing impaired students. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and Wilcoxon signed ranks test.

Research findings showed that (1) after using the group guidance activity package to develop social adjustment, the social adjustment level of hearing impaired students was significantly higher than their counterpart level before using the package at the .05 level; (2) all three aspect levels of social adjustment of hearing impaired students who used the group guidance activity package were significantly higher than their counterpart aspect levels before using the package at the .05 level; and (3) the opinions of 84.29 percent of hearing impaired students toward the group guidance activity package were at the high level and over.

Keywords: Social adjustment, Group guidance activity package, Hearing impaired children

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลกา สบายยิ่ง แขนงวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และอาจารย์ ดร.จรัสลักษณ์ รัตนาพันธ์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร ผู้ช่วยศาสตราจารย์แสง จันทร์ คำเมือง และอาจารย์ศิริพร แกมขุนทด ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำที่มีคุณค่าแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการศิริพร เพชรเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษก สมโภชฯ คณะครูทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวก ให้ความร่วมมือ รวมถึงเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณแม่สุชิน แก้วใสสะอาด คุณแม่สมคิด สังโสมมา คุณสุนัน บำรุง เด็กชายศุภฤกษ์ บำรุง เด็กชายดุลยวัต บำรุง คุณพรพิชญ์ วิริยากุลภัทร คุณเขาวเรศ พิเคราะห์งาน ที่คอยเป็นกำลังใจให้ตลอดมาในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆแขนงวิชาการแนะแนว ที่คอยช่วยเหลือแบ่งปันข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย และขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์นี้ทุกๆท่าน

ศศธร บำรุง

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคม.....	18
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถานภาพของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
สรุปการวิจัย	71
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	87
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	88
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	93
ค แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน	96
ง ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม	102
จ แบบสอบถามความคิดเห็น	139
ประวัติผู้วิจัย	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลความพิการของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ตารางที่ 3.2 การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่อง ทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี.....	52
ตารางที่ 3.3 คะแนนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม.....	53
ตารางที่ 3.4 คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินหลังการใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม.....	53
ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	56
ตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	57
ตารางที่ 4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มภาพรวม.....	58
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มภาพรวม.....	59
ตารางที่ 4.5 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการเข้าใจตนเอง.....	60
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการเข้าใจตนเอง.....	61
ตารางที่ 4.7 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	62
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	63
ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น.....	64
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น.....	65
ตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่อง ทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มรายด้าน.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มรายด้าน.....	67
ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม.....	70

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เยาวชนเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 3) และเด็กทุกคนมีความต้องการให้สังคมยอมรับในตัวของตัวเองด้วยกันทุกคน มีความต้องการให้ตนเองเป็นที่รัก เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่น เด็กจึงเกิดการเรียนรู้ว่าทำตัวอย่างไรจึงเป็นที่ยอมรับของสังคมได้ แต่มีเด็กบางคนที่มีความจำัดหรือขาดประสิทธิภาพความสามารถในการเรียนรู้ทางด้านของสังคมอันเนื่องมาจากมีความพิการหรือความบกพร่องที่เกิดจากทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางสติปัญญา จึงจะต้องมีการสอน การแนะนำที่มากกว่าเด็กปกติทั่วไป เพื่อให้สามารถร่วมอยู่ในสังคมกับคนอื่น ๆ ได้

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นเด็กพิเศษประเภทหนึ่งที่มีการสูญเสียการได้ยิน ซึ่งอาจเป็นเด็กหูตึงหรือหูหนวกก็ได้ ทำให้เกิดปัญหาทางการสื่อสารทางการพูด การฟัง เป็นอย่างมากและเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีปัญหาในหลายๆด้าน เช่นด้านการเรียน การได้ยิน การพูด การสื่อสาร การปรับตัวทางสังคม ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับพิมพ์พรรณวรชุตินกร (2542 : 46) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาในการปรับตัวมาก ในชั้นเรียนรวมเด็กเหล่านี้จะถูกทอดทิ้งเนื่องจากเด็กปกติจะเป็นเพื่อนกันเนื่องจากสามารถพูดคุยสื่อสารกันได้ ในขณะที่ไม่สามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่อยู่ในชั้นเรียนเดียวกัน สิ่งที่พบเห็นมากในโรงเรียนเรียนร่วมก็คือเด็กปกติจะคบกับเด็กปกติด้วยกัน เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะรวมกลุ่มกันเองเพราะสามารถสื่อสารทำความเข้าใจกันเองได้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเมื่อไม่สามารถสื่อสารกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทำให้มีปัญหาทางอารมณ์ ฐานวดี สายเนตร (2546:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านสังคม และด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียนและด้านสังคม คือความสัมพันธ์กับเพื่อนและการยอมรับกฎระเบียบของ

โรงเรียน ส่วนสตินชันและวิทเมอ (Stinson and Whitmire) อ้างถึงในพิมพ์พรรณ วรชุตติกร (2542 : 46) พบว่า ในชั้นเรียนร่วมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะมีความรู้สึกลดลงเมื่อเขาคบเพื่อนที่เขาสามารถสื่อสารด้วย นอกจากนี้ปัญหาทางอารมณ์ เช่น ก้าวร้าว เศร้าซึม ถดถอย หงุดหงิด ฉุนเฉียว ซึ่งเกิดจากปัญหาการสื่อสารกับคนที่แวกล้อมแล้ว ยังมีผลสืบเนื่องต่อบุคลิกภาพของเด็กด้วย เช่น มักจะเป็นคนที่แข็งกระด้าง เข้าข้างตนเอง ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ คือคิด ขาดการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และถูกชักจูงง่าย

ปัญหาในเรื่องของการปรับตัวทางสังคมเป็นปัญหาที่สำคัญมากปัญหาหนึ่งสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สืบเนื่องมาจากการที่หูไม่ได้ยิน จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมในสังคม สังคมมีวัฒนธรรมอย่างไรในการอยู่ร่วมกัน และเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะปรับตัวทางสังคมกับ ครอบครัว โรงเรียน เพื่อนๆ และสังคมได้อย่างไร จึงจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อยู่ในสังคมได้โดยไม่เป็นที่รังเกียจของบุคคลอื่น อยู่ได้โดยมีมารยาททางสังคม อยู่ได้โดยที่บุคคลในสังคมเกิดการยอมรับ ซึ่งในเรื่องของการเรียนรู้ด้านการปรับตัวทางสังคมจะช่วยทำให้เด็กที่บกพร่องทางการได้ยินสามารถทราบว่า การอยู่ในสังคมร่วมกับบุคคลอื่นเขาจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง มีบทบาทอย่างไรบ้าง ในการสร้างความสัมพันธ์และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุคคลอื่นอย่างไรสังคมจึงเกิดการยอมรับ และไม่มองเห็นว่าพวกเขาเป็นตัวประหลาด มีพฤติกรรมที่แปลกประหลาดของสังคม ทำให้พวกเขาสามารถอยู่ในสังคมร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างเป็นปกติสุขและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับศรียา นิยมธรรม (2544:78) ได้กล่าวว่าคนหูหนวกมีวุฒิภาวะทางสังคมดีกว่าคนปกติ แต่การฝึกฝนที่คงเส้นคงวาในเรื่องวุฒิภาวะทางสังคมในช่วงเวลาที่ต่อเนื่อง ก็จะช่วยให้เด็กหูหนวกก้าวไปสู่วุฒิภาวะทางสังคมได้ทั้งในแง่ของการดูแลตนเอง การเข้าสังคม และการมีอาชีพ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการช่วยเหลือให้นักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคม พบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาพฤติกรรมปรับตัวของบุคคลได้ ช่วยให้ผู้คลมีการปรับตัวเข้ากับบุคคลที่อยู่รอบตัวได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข ซึ่งวิธีการนี้ได้มีผู้นำไปใช้ในการพัฒนาด้านการปรับตัวทางสังคมได้ผลเป็นจำนวนมาก เช่น การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต (จิริพรรณ พูนศรี : 2546) การศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา (ศิริวิพรรณ เพชรหมื่น ไวย้ : 2547) และ การศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ (นัญญา สวสศ : 2549)

จากการที่ผู้วิจัยได้เป็นครูประจำชั้นสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้สังเกตและพบว่าเด็กบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาในเรื่องของการปรับตัวทางสังคมกับเพื่อนในบางประการ เช่น ยังไม่ค่อยรับรู้และเข้าใจความรู้สึก ของตนเองและบุคคลอื่น ยังขาดทักษะในการเป็นผู้ให้และเป็นผู้รับที่เหมาะสม ยังมีความสนใจและใส่ใจต่อเพื่อนน้อย ขาดทักษะด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับบุคคลอื่น เป็นต้น

จากสาระสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

2.2 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเป็นรายด้าน

2.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม สูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร คือ นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553

4.1.2 **กลุ่มตัวอย่าง** คือ นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553 ที่ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 7 คน

4.2 **ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย**

4.2.1 **ตัวแปรอิสระ** คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

4.2.2 **ตัวแปรตาม** คือ การปรับตัวทางสังคม

5. **นิยามศัพท์**

การปรับตัวทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลสามารถเข้าใจตนเอง มีความสามารถในการใช้ทักษะสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดการปรับตัวทางสังคม โดยพิจารณาจาก 3 ด้าน ดังนี้

5.1 **ด้านการเข้าใจตนเอง** หมายถึง การรู้จักและเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ และสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์นั้นๆ

5.2 **ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น** หมายถึง การสร้างความประทับใจต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดการยอมรับและมีสัมพันธ์ที่ดีโดยแสดงพฤติกรรมในการทักทาย ยิ้มแย้ม ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย เป็นผู้ให้และรับ อย่างถูกต้องเหมาะสม

5.3 **ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น** หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น โดยการแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ความร่วมมือในการทำงาน และความรับผิดชอบในการทำงาน

5.4 **ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม** หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลายๆกิจกรรมที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยสมาชิกจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน พยายามปรับตัวเข้าหากัน ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความร่วมมือกัน สร้างความคุ้นเคย ยอมรับความแตกต่างของกันและกัน ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ สมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองให้ปรับตัวทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

5.5 เด็กบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินซึ่งเป็นเด็กที่หูตึงและหูหนวกทั้งสองข้าง มีระดับการได้ยินอยู่ที่ 78 – 100 + เดซิเบล

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้มีชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินเพิ่มขึ้น

6.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อใช้พัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินในระดับอื่นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม
  - 1.1 ทฤษฎีกลุ่ม
  - 1.2 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
  - 1.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
  - 1.4 ลักษณะของการจัดกิจกรรมแนะแนว
  - 1.5 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
  - 1.6 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว
  - 1.7 ความหมายของกลุ่ม
  - 1.8 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.9 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.10 ขนาดของกลุ่ม
  - 1.11 ประเภทของกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.12 เวลาและจำนวนครั้งในการเข้ากิจกรรมกลุ่ม
  - 1.13 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.14 วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่ม
  - 1.15 ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่ม
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคม
  - 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม
  - 2.2 ความหมายของการปรับตัวทางสังคม
  - 2.3 ความสำคัญของการปรับตัว
  - 2.4 แนวทางของการปรับตัว
  - 2.5 ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี
  - 2.6 สาเหตุของการปรับตัว

- 2.7 หลักฟิงยีดในการปรับตัวให้ได้ผลดี
- 2.8 กลวิธีในการปรับตัวของคนเรา
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
  - 3.1 คำจำกัดความของเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน
  - 3.2 ลักษณะของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
  - 3.3 ประเภทและสาเหตุของการสูญเสียการได้ยิน
  - 3.4 ระดับของการสูญเสียการได้ยิน
  - 3.5 เกณฑ์การตัดสินว่าเป็นเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน
  - 3.6 วิธีการปรับตัวของผู้บกพร่องทางการได้ยิน
  - 3.7 ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และการปรับตัว
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

1.1 ทฤษฎีกลุ่ม

ทิสนา แคมมณี (2545 : 7-9) กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีบุคลิกภาพกลุ่ม (Group Syntality Theory) ผู้ให้กำเนิดทฤษฎีนี้คือ แคทเทล (Cattell) ได้อธิบายพฤติกรรมกลุ่มโดยอาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) แนวคิดในทฤษฎีนี้ประกอบด้วย

1.1 ลักษณะของกลุ่มแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีบุคลิกภาพเฉพาะตัว ได้แก่สติปัญญา เจตคติ เป็นต้น และจะมีบุคลิกภาพเฉพาะกลุ่ม ทำให้แต่ละกลุ่มมีลักษณะที่ต่างกันออกไป กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะโครงสร้างภายในโดยเฉพาะ เช่น การสื่อสารระหว่างสมาชิก แสดงบทบาท กำหนดตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น

1.2 พลังหรือการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของกลุ่ม หมายถึงการแสดงกิจกรรมความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่ง กิจกรรมของสมาชิกแสดงออกในลักษณะที่ทำให้กลุ่มรวมกันได้ ก่อให้เกิดความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกัน และลักษณะที่ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ ทำให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้

2. ทฤษฎีสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม (A Theory of Group Achievement) ของ สต็อกคิลล์ (Stogdill) ได้รวบรวมองค์ประกอบของทฤษฎีไว้ดังนี้

2.1 การลงทุนของสมาชิก เมื่อบุคคลมารวมกลุ่มกันจะมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้น มีการแสดงออก มีปฏิริยาตอบสนอง และมีการคาดหวัง เป็นการลงทุนของสมาชิกเพื่อให้เกิดผลจากการรวมกลุ่ม

2.2 สื่อกลางของการลงทุนของสมาชิก ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการโครงสร้างของกลุ่ม ประกอบด้วย

1) โครงสร้างอย่างเป็นทางการ คือ สิ่งที่คาดหวังการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกตามที่ควรจะเป็นเพื่อให้สมาชิกกระทำ และมีปฏิริยาตามที่คาดหวังไว้อย่างแท้จริง

2) โครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก สมาชิกแต่ละคนจะมีบทบาทอยู่ในตัวเอง สามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ได้แก่ ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ในการทำตามตำแหน่งหน้าที่

3) ผลของกลุ่ม หมายถึง ผลที่ได้รับจากการลงทุนของสมาชิก ผ่านการแสดงออกตามโครงสร้างและการกระทำของกลุ่มที่กำหนดขึ้น

3. ทฤษฎีแลกเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่ม (Exchange Theory) ของธิโบลต์ และเคลลี่ (Thibaut and Kelley) แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้คือการรวมกลุ่มสมาชิกจะมีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรม และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ความสำคัญระหว่างสมาชิกจะเกิดจากการที่สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งหมายถึงการแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การสื่อสาร การกระทำ เป็นต้น และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการดังนี้

3.1 ภายในกลุ่มต้องเป็นพฤติกรรมที่ได้รับเลือกสรรชัดเจน

3.2 การแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกจะก่อให้เกิดผลของกลุ่มเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก ประกอบด้วย รางวัลจากการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น ความสบายใจ ความอึดอ้อมใจ ฯลฯ และการเห็นคุณค่าของการพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น เช่น ความร่วมมือ รู้จักประสานงานกัน ฯลฯ รวมทั้งเห็นลักษณะที่ไม่มีคุณค่า เช่น ความไม่รู้จักพอ ความเหนียวแน่นและความเข้ากันไม่ได้ของสมาชิก เป็นต้น

4. ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Fundamental Interpersonal Relations Orientations) ของชุตซ์ (Schutz) ทฤษฎีนี้จะพิจารณาพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากัน โดยเชื่อว่าคนทุกคนจะมีลักษณะเฉพาะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ความต้องการของบุคคลที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมี 3 ลักษณะ คือ

4.1 ความต้องการเชื่อมโยงกับผู้อื่น ได้แก่ ความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่นซึ่งบุคคลพยายามจะแสดงออกเพื่อให้เกิดชื่อเสียง การเป็นที่ยอมรับนับถือ และความมีเกียรติ เป็นต้น

4.2 ความต้องการในการควบคุม หมายถึงกระบวนการที่บุคคลตัดสินใจเพื่อจะมีอำนาจหน้าที่หรือความต้องการจะควบคุมผู้อื่น แสดงออกมาในสองลักษณะ คือ การควบคุมผู้อื่น หรือการถูกผู้อื่นควบคุม

4.3 ความต้องการเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น หมายถึงความรู้สึกและอารมณ์ ส่วนตัวเกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองคน เช่น ความรัก ความเป็นมิตร การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างความผูกพันทางอารมณ์ เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกัน

ดังนั้นความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มอาจเป็นลักษณะที่เข้ากันได้ หรือเข้ากันไม่ได้ ขึ้นอยู่กับบุคคลที่สัมพันธ์กันและลักษณะในการแสดงความสัมพันธ์กันเป็นสำคัญ

จากทฤษฎีดังกล่าวจึงสอดคล้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมให้สูงขึ้นในด้านต่างๆ ได้

1.2 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

คอร์ทแมน อาชบาย และเดอกรอฟฟ์ (Kottman , Ashby&De Groaf 2001 : 3 อ้างถึงในสมร ทองดีและปราณี รามสูต 2545 : 11) ให้ความหมายกิจกรรมแนะแนวเป็นประมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนว แต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันปัญหา และแก้ปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม และจาร์ส คังสุวรรณ 2537 : 2 อ้างถึงในฉันทิพย์ ปีเลย์ (2545 : 4) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นกิจกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียน ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมในสังคมนั้น ต้องอาศัยทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสิ่งเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแต่ต้องอาศัยการเรียนรู้ และสร้างสมประสบการณ์โดยต้องมีศิลปะในการนำไปใช้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคล และสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความร่วมมืออันดี และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545 : 81) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็ก วัยรุ่น หรือผู้ใหญ่รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม ตลอดจนการวางแผนอนาคต ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

จากที่กล่าวมาพอสรุปที่ว่ากิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ประมวลประสบการณ์ด้านความรู้ ความคิด ที่จัดให้เพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับบริการทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ โดยครอบคลุมขอบข่ายทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้ผู้รับบริการรู้จักเข้าใจตนเอง และยอมรับตนเองและสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและมีความสุข

1.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

มูโร และคอตท์แมน (Kottman,Ashby&DeGraaf,2001 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545:45) ได้รวบรวมผลการศึกษากี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวว่าควรอยู่ในขอบข่ายข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อดังต่อไปนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้สึที่ดีของผู้รับบริการต่อการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้รับบริการค้นหาความหมายให้ชีวิตด้านการเรียนรู้ มีชีวิตแห่งการเรียนรู้ในทุกย่างก้าวของประสบการณ์
3. เพื่อส่งเสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้รับบริการมองตนเองในแง่บวก
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้รับบริการศรัทธา มองเห็นคุณค่าในตนเอง
5. เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการตระหนักรู้ตนของผู้รับบริการและให้ตระหนักในความสามารถที่จะแสดงตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม
6. เพื่อให้ผู้รับบริการสำรวจและเข้าใจค่านิยมของตน รวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ
7. เพื่อเสริมสร้างให้ผู้รับบริการรู้จักยอมรับผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง มองโลกในแง่ดี
8. เพื่อให้ผู้รับบริการมีทักษะด้านการเรียนรู้ในสิ่งพื้นฐานที่คนธรรมดาสามัญทั่วไปพึงเรียนรู้ได้
9. เพื่อพัฒนาเสริมสร้างทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหาของผู้รับบริการ
10. เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม โดยให้ประพฤติปฏิบัติเยี่ยงคนที่มีความรับผิดชอบทั่วไปได้
11. เพื่อเสริมสร้างเจตคติเชิงบวกต่อการมีวิถีชีวิตที่เหมาะสม ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

จากวัตถุประสงค์ที่กล่าวมามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถดำเนินชีวิตโดยราบรื่นและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

1.4 ลักษณะของการจัดกิจกรรมแนะแนว

อารี ดันท์เจริณรัตน์ (2533:9) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ตลอดจนเป็นการปลูกฝังและฝึกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม อันจะนำไปสู่ความเป็นพลเมืองดีมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการสร้างความสนใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งควรจัดให้เหมาะกับวัยและขนาดของสมาชิกในกลุ่ม ส่วนวลัยลักษณ์ ภักดีผล (2533:9) ได้เสนอแนะการจัดกิจกรรมแนะแนวว่า ควรมีการบรรยายเนื้อหาและสาระสำคัญต่างๆ ตามหัวข้อที่เรียนในแต่ละครั้ง มีการใช้เกม การละเล่นต่างๆ การอภิปรายและโต้วาที การแสดงบทบาทสมมติ ให้ชมภาพยนตร์ การเลียนแบบของจริง การรายงานทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ตลอดจนการใช้เทคนิคกิจกรรมกลุ่มต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและมีความคิดที่กว้างไกลขึ้น และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ 2545:6) ได้กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม มีการเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนสามารถค้นพบ พัฒนา เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

จากลักษณะของการจัดกิจกรรมแนะแนวที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าเป็นการจัดโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง

1.5 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545:48) กล่าวว่าขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุป และขั้นประเมินผลกิจกรรม เพื่อมุ่งให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะเสริมสร้างผู้รับบริการทั้งกระบวนการคิดและการปฏิบัติ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรม ซึ่งผู้ให้ต้องกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้เป็น “ผู้ร่วมทำกิจกรรม ไม่ใช่ผู้สังเกตการณ์” และต้องจัดกิจกรรมให้ผู้รับบริการมีอารมณ์ร่วม สนุกสนานมีชีวิตชีวา อาจใช้ เกม เพลง นิทาน ข่าว กรณีศึกษา ฯลฯ เป็นสื่อแนวทางในการจัดกิจกรรมมีแนวทางในการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ผู้รับบริการอาจเล่นเกม บทบาทสมมติ ทำงาน ทำกิจกรรม สถานการณ์จำลอง ฟัง/อ่านกรณีศึกษา ค้นคว้า เล่าอดีต เล่าเรื่อง แบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ หรือจุดมุ่งหมาย ของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้ (Reflecting) ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก วิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบว่า เกิดอะไรขึ้นจากขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้ หรือสรุป สาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับ การรับรู้จากศึกษาจากทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติม ต่อไปอีก เพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้รับบริการทดลองประยุกต์ใช้สาระการ เรียนรู้สู่ชีวิต โดยอาจทดลองแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง สร้างคำขวัญ วางแผนพัฒนาตน จูงใจ ตนเองในการปฏิบัติตามแผน

1.6 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว

ได้มีผู้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้คือ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545 : 80) กล่าวถึงชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วีดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ทั้งเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่องหรือ ซอง และภายในกล่องหรือซองจะบรรจุคู่มือครู คู่มือผู้เรียน และสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละ เรื่อง และสมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545 : 11) ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่าเป็น มวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ ปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาส่งเสริม ป้องกันและแก้ไข ปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

จากความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวพอสรุปได้ว่าเป็นเครื่องมือทางการแนะ แนวที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อและเทคนิคต่างๆ ประกอบกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการ จัดกิจกรรม

1.7 ความหมายของกลุ่ม

วอร์เตอร์ มองกลุ่มทางสังคมว่าเป็นการรวมกันของปัจเจกบุคคล ซึ่งมีจุดหมาย ปลายทางร่วมกัน มีการเร่ร่ำระหว่างกัน และมีความรับผิดชอบระหว่างสมาชิกด้วยกัน อันจะ เป็นทางให้ความต้องการของปัจเจกบุคคลบรรลุผลอันน่าพึงพอใจ เป็นที่ซึ่งปัจเจกบุคคลก้าวเข้าสู่

ความมีสัมพันธภาพระหว่างกันกับสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ แสดงตัวกับกลุ่มและรับหน้าที่ผ่านทางสมาชิกภาพในกลุ่ม (อาครณพันธ์ จันทรสว่าง 2525 : 51) ส่วนกัลลี (Gully, 1960 : 62 อ้างถึงใน นัยนา นิยมโชค 2539 : 11) กล่าวว่า กลุ่มมีความหมายลึกซึ้งกว่าการที่บุคคลอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย 3 ประการคือ

1. มีวัตถุประสงค์ร่วมกันและต้องสนองความต้องการของสมาชิก
2. ผลของการทำงานเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
3. มีการสื่อสารทางวาจาหรือความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก

จำเนียร ช่างโชติ และ คณะ (2524 : 4 – 6) ให้ความหมายของกลุ่มว่า

1. ต้องเกิดจากบุคคลอย่างน้อยที่สุด 2 คน มารวมกัน
2. ต้องมีปฏิสัมพันธ์กัน หมายถึงทั้งกลุ่มและบุคคลแยกกันไม่ได้
3. มีความสนใจร่วมกันและได้รับประโยชน์ร่วมกัน
4. มีแบบแผนต่อกัน เพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายต้องมีการกำหนดหน้าที่ แบ่ง

ความรับผิดชอบและระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ เป็นแนวทางให้สมาชิกปฏิบัติ

และพงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ (2542 : 3) ได้ให้ความหมายของกลุ่มว่า กลุ่มประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกัน มีการพึ่งพาอาศัย มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีความพึงพอใจ มีผลประโยชน์ร่วมกัน เคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผลงานที่เกิดขึ้นมาจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

จากความหมายของกลุ่มจากข้างต้นสรุปได้ว่า กลุ่มหมายถึงการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปมาอยู่ร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน มีปฏิภิกิริยาโต้ตอบระหว่างกัน มีความสนใจ และทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

1.8 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

โอลเซน (Ohlzen, 1970 : 6-7 อ้างถึงในนัยนา นิยมโชค 2539 : 12) สรุปความหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ 2 ประการคือ

1. กิจกรรมกลุ่มที่ผู้นำเป็นผู้ให้ข้อมูลรายละเอียดต่างๆแก่สมาชิก หรือผู้นำการอภิปราย เพื่อที่สมาชิกได้บรรลุถึงความมุ่งหมายต่างๆของกลุ่ม ผู้นำกลุ่มนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพหรือสังคม และส่งเสริมให้สมาชิกนำข้อมูลนั้นมาอภิปราย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเอง เช่น การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ หรือกิจกรรมต่างๆที่จัดในชั่วโมง โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการทำแผนงานกลุ่มให้สมาชิกกลุ่ม

2. กิจกรรมกลุ่มต่างๆที่สมาชิกเป็นผู้ดำเนินการ คือ นักเรียนได้วางแผนร่วมกันจัดขึ้นเอง เช่นกลุ่มอภิปรายในเรื่องต่างๆที่นักเรียนสนใจหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530 : 136) กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การนำประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสมาชิกแต่ละคนและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลทุกคน

ห้องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2524 : 80 อ้างถึงในสมร ทองดี 2545) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการแนะแนว เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคนได้มีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง เรียนรู้การกระทำของตนเองและผู้อื่น จากข้อมูลย้อนกลับของผู้รับบริการคนอื่นในกลุ่ม สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาตนในด้านที่บกพร่องให้ดีขึ้น สำหรับเทคนิคต่างๆที่นำมาใช้ในกิจกรรมกลุ่ม เช่น การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง เกม สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และแม่แบบ เป็นต้น

จากความหมายของกิจกรรมกลุ่มข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มหมายถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการหรือผู้เรียน โดยการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มด้วยการใช้เทคนิคต่างๆเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

1.9 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม

บัสตัน (Button, 1974 อ้างถึงในวิภามาส เมืองอู่ 2542:23) ได้กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นสิ่งที่จัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริมให้มนุษย์ได้เติบโตและพัฒนา โดยเฉพาะทักษะด้านสังคม และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมกลุ่มจึงเป็นการสร้างโอกาสให้มนุษย์ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในบรรยากาศที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ส่วนวินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล (2522:170-172) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ว่า เป็นการพัฒนาบุคคลโดยอาศัยผู้จัดกิจกรรมกลุ่มที่มีความสามารถ ตลอดจนรู้กระบวนการของการจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นอย่างดี จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มอาจแบ่งได้ดังนี้

1. เพื่อให้เกิดความเข้าใจตนเอง การอยู่ร่วมกับสมาชิกอื่นในกลุ่ม จะมีส่วนช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองได้ดียิ่งขึ้น เช่นรู้ความสามารถบางประการของตนเอง รู้จักข้อบกพร่องบางอย่าง ทั้งนี้เพราะกลุ่มจะมีปฏิกริยาให้เห็นข้อเท็จจริงได้

2. เพื่อให้เข้าใจบุคคลอื่น เมื่อสมาชิกในกลุ่มก็ยอมทำให้เกิดการเรียนรู้และรู้จักซึ่งกันและกันได้ดีขึ้น

3. เพื่อให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม ผู้นำกิจกรรมกลุ่มต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถนำกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่น เกิดการพัฒนาตนเองของสมาชิกภายในกลุ่ม

1.10 ขนาดของกลุ่ม

จำเนียร ช่วงโชติ (2524 : 5) กล่าวว่า นักจิตวิทยานิยมศึกษากลุ่มขนาดเล็กกลุ่มขนาดเล็กที่มีสมาชิกไม่เกิน 15 คน เพราะจะทำให้สมาชิกของกลุ่มมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด และในด้านการเรียนรู้ก็จะมี การเรียนรู้ที่ได้ผลดีกว่ากลุ่มขนาดใหญ่ ถ้ามีจำนวนมากเกินไปสมาชิกทุกคนไม่มีโอกาสได้แสดงความต้องการของตนเองได้ ทำให้บรรยากาศหน้าเบื้อหน้า สมาชิกจะเกิดความไม่สนใจ และออกจากกลุ่มไปในที่สุด และวิภามาส เมืองอู่ (2542:26) ได้กล่าวว่ากลุ่มที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้เกิดผลดี ควรมีขนาด 5-15 คน เพื่อให้สมาชิกมีโอกาสได้ใช้ทักษะในการแสดงออกอย่างทั่วถึงกัน แต่อย่างไรก็ตามขนาดของกลุ่มก็สามารถยืดหยุ่นได้ตามความจำเป็น สถานการณ์และเหตุผลอื่นๆ

1.11 ประเภทของกิจกรรมกลุ่ม

ชูชัย สมิทธิไกร (2538:1-2) กล่าวถึงการจำแนกประเภทของกิจกรรมกลุ่ม สามารถพิจารณาได้ 2 มิติ ดังนี้

1. มติจุดสนใจของกิจกรรม (Focus of the exercise) ซึ่งเน้นภายในตัวบุคคล และเน้นระหว่างบุคคล กิจกรรมที่เน้นในตัวบุคคลช่วยให้สมาชิกในกลุ่มได้มีโอกาสสำรวจตัวเอง และเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กิจกรรมที่เน้นระหว่างบุคคลเป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกในกลุ่มได้ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและผู้อื่น ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2. มิติด้านกระบวนการ (Process) เป็นกิจกรรมที่ให้คำพูดเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารอาจเป็นการพูดหรือเขียนส่วนกิจกรรมที่ไม่ใช้ถ้อยคำเป็นกิจกรรมที่ใช้สื่อด้วยรูปแบบศิลปะและภาษาทางร่างกาย

1.12 เวลาและจำนวนครั้งในการเข้ากิจกรรมกลุ่ม

แพทเทอร์สัน (Patterson 1973:105) ได้กล่าวว่า การให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ถ้าเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย อาจจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ช่วงเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสำหรับเด็กประถมศึกษา ควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้

ทรอทเซอร์ (Trotzer 1977 อ้างถึงใน ชูชัย สมितिไกร 2527:18-19) กล่าวไว้ว่า ในการกำหนดระยะเวลาและจำนวนครั้งของการเข้ากลุ่มนั้น หากจัดทำในสถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษานั้นด้วย เช่น ในโรงเรียนส่วนมากจะจัดเวลาเป็นคาบๆ ละ 50 นาที เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดได้ว่าควรใช้เวลาในการเข้ากลุ่มนานเท่าใด สำหรับจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่มและธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม แต่อย่างน้อยที่สุดควรจะเข้ากลุ่มไม่ต่ำกว่า 8 ครั้ง ถ้ามากกว่านี้ก็ยังเป็นการดี

จากที่กล่าวมาจึงพอสรุปได้ว่าควรใช้เวลาในการทำกิจกรรมกลุ่มครั้งละไม่เกิน 1 ชั่วโมง และสมาชิกแต่ละคนควรเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อยไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้ง

1.13 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

ศุภวดี บุญญวงษ์ (2527 อ้างถึงในวิภามาศ เมืองอยู่ 2542:133-134) กล่าวถึง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม สมาชิกจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มและเป็นผู้ลงมือปฏิบัติหรือค้นแสวงหาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการเรียนรู้จะเกิดกับสมาชิกโดยตรง ผู้ที่มีส่วนร่วมมากก็จะได้รับผลการเรียนรู้มากขึ้นด้วย การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ทางด้านร่างกายคือ การเรียนรู้ที่สมาชิกปฏิบัติหรือกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือการค้นคว้าสืบสวนสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องอาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา ในการสื่อความหมายกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1.2 ทางด้านจิตใจคือ การที่สมาชิกเกิดความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัตินั้นอย่างแท้จริง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้จะนำไปสู่การรับรู้แนวคิด และการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาเป็นอย่างดี และช่วยให้สมาชิกสามารถจำเนื้อหาได้นานอีกด้วย

1.3 ทางด้านสติปัญญาหรือสมองคือ การเรียนรู้ที่เกิดจากการเห็นจริง มีการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ มีการสร้างแนวความคิดจากสิ่งที่ได้รับรู้นั้น จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดและเหตุผลในการพิจารณาไตร่ตรองในการทำงาน ในการตัดสินใจ การวิเคราะห์และสรุปสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ขั้นวิเคราะห์ สมาชิกจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์รู้นั้นทันที ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกมีความรู้อย่างกว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม วิธีการ ผลของการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยให้สมาชิกรู้จักตนเองดีขึ้น

3. **ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ** ขั้นนี้สมาชิกจะรวบรวมแนวคิดที่ตนค้นหา และแนวคิดที่ได้จากเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นกับผู้อื่นแล้วสรุปเป็นหลักการของตนเองซึ่งจัดได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 การประยุกต์เพื่อการปรับปรุงบุคลิกภาพหรือการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้นรวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.2 การประยุกต์เพื่อใช้กับการแก้ปัญหาต่างๆ ในอนาคตและเพื่อใช้ในการปรับปรุงควบคุมธรรมชาติและสังคมให้ดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนช่วยกันคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่

4. **ขั้นประเมินผล** สมาชิกจะเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม จากการอภิปราย ให้ข้อเสนอแนะ และติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่ม

1.14 วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่ม

วันทนีย์ จันท์เอี่ยม (2541 อ้างถึงในธัญญา สายสศ 2549:22-23) ได้เสนอแนะขั้นตอนและวิธีการจัดกิจกรรมดังนี้ การหาข้อมูล ผู้นำกิจกรรมต้องให้ความสำคัญต่อการหาข้อมูลก่อนที่จะเริ่มกิจกรรม วัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมและสถานที่ที่เหมาะสม จะทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมมากขึ้น การวางแผนเมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว โดยการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานการคัดเลือก และการศึกษากิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การจัดลำดับของการดำเนินงาน การนำไปปฏิบัติให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เริ่มจากการเตรียมตัวให้พร้อมโดยการทำความเข้าใจกิจกรรม เตรียมวัสดุอุปกรณ์ การเริ่มเปิดกิจกรรม ผู้นำจำเป็น ต้องสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นและต้องสร้างความรู้สึกร่วมต้องการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมต้องเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งมีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้ การอธิบายกิจกรรม ควรอธิบายอย่างเป็นขั้นตอนให้ชัดเจนและอาจมีการสาธิต ทดลองปฏิบัติก่อน ผู้นำกิจกรรมต้องสังเกตดูว่าบรรยากาศในขณะที่ทำกิจกรรมนั้นเป็นอย่างไร เพื่อนำมาพิจารณาในการดำเนินกิจกรรมต่อไป การปิดกิจกรรมเป็นช่วงที่ผู้นำกิจกรรมสามารถสร้างความประทับใจในกิจกรรมนั้นๆ โดยการนำการรับรู้ข้อคิดที่ได้จากการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมที่ปฏิบัติ

1.15 ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่ม

ไวไลวรรณ สันถวโกมล (2522:20) กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มจะช่วยฝึกทักษะที่จำเป็นหลายประการ ดังนี้

1. ทักษะทางสังคม (Social Skill) เป็นทักษะที่ช่วยให้อยู่ร่วมกันและทำงานกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น เช่น ทักษะการเป็นผู้ให้และผู้รับ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การ

ควบคุมตนเอง การยอมรับความสามารถของตนเองและผู้อื่น การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การรู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น

2. ทักษะในการศึกษาค้นคว้า (Study Skill) เป็นทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ ทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล การพูด การฟัง การอ่าน และการรายงาน

3. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill) ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การวิพากษ์ วิจารณ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีเหตุผล

4. ทักษะในการทำงานกลุ่ม (Group Work Skill) เป็นลักษณะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น ทักษะในการวางแผนงาน การเป็นผู้นำแสดงความคิดเห็นด้วยการอภิปราย การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่มที่สมาชิกได้กระทำร่วมกันช่วยส่งเสริมให้สมาชิกเกิดการพัฒนาและปรับปรุงตนเองและช่วยให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นด้วย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคม

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม

ทฤษฎีการปรับตัวของ รอย (Roy 1991 อ้างถึงในนงลักษณ์ แก้ววงศ์ดี 2547:9) ได้ประยุกต์ทฤษฎีและระบบมาอธิบายเรื่องการปรับตัวทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย สิ่งนำเข้า (Input) กระบวนการควบคุม (Control Process) สิ่งนำออก (Output) และกระบวนการย้อนกลับ (Feedback Process) ซึ่งสิ่งนำเข้า หมายถึง สิ่งเร้า และ ระดับของการปรับตัว โดยอธิบายได้ดังนี้

1. สิ่งเร้า (Stimulus) หมายถึง สิ่งทีกระตุ้นการปรับตัวของบุคคล ทั้งสิ่งเร้าภายในและสิ่งเร้าภายนอก โดยสิ่งเร้าภายนอกมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก สิ่งเร้าภายในมาจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจเป็นสิ่งเร้าทางกายภาพ สรีระภาพ จิตสังคมหรือหลายอย่างรวมกัน

2. ระดับของการปรับตัว (Adaptivity Level) หมายถึง ระดับหรือขอบเขตที่แสดงความสามารถของบุคคลในการตอบสนองทางบวกต่อสถานการณ์หนึ่ง ถ้าสิ่งนั้นอยู่ภายในขอบเขตของระดับความสามารถในการปรับตัวบุคคลจะมีการตอบสนองในทางบวกหรือเกิดพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสม แต่ถ้าสิ่งเร้านั้นอยู่ภายนอกขอบเขตแล้วบุคคลจะตอบสนองในทางลบหรือมีพฤติกรรมปรับตัวที่ไม่เหมาะสม ระดับของการปรับตัวของบุคคลมีขอบเขตจำกัดไม่เหมือนกัน ขอบเขตของการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่จะกว้างขึ้นถ้าบุคคลเคยมีประสบการณ์ในการปรับตัวมาแล้วก็จะสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

เมื่อเกิดการนำเข้าสู่สิ่งเร้า และก่อให้เกิดระดับของการปรับตัวขึ้นแล้ว บุคคลจะมีกระบวนการความคุมสิ่งเร้าเกิดขึ้นซึ่งเรียกว่ากลไกการเผชิญความเครียด (Coping Mechanism) และ รอย(Roy) ได้จำแนกกลไกการเผชิญความเครียดออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบการควบคุม หมายถึงการตอบสนองสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เป็นผลมาจากการทำงานร่วมกันระหว่างระบบประสาท สาระเคมี และต่อมไร้ท่อ เมื่อสิ่งเร้าเข้ามาในระบบควบคุม ระบบประสาทจะรับและส่งผ่านความรู้สึกไปกระตุ้นการทำงานของสารเคมีและระบบต่อมไร้ท่อเพื่อควบคุมการทำงานของระบบต่างๆภายในร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล และระบบการคิด หมายถึงการตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยผ่านกระบวนการ 4 อย่าง คือ การรับรู้หรือการรับข้อมูล การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการตอบสนองทางอารมณ์ ซึ่งการรับและจดจำในสิ่งที่บุคคลนั้นสนใจ การเรียนรู้เป็นลักษณะการลอกเรียนแบบ การเสริมแรงทางบวก และการหยั่งรู้ที่ลึกซึ้ง ส่วนการตัดสินใจนั้นเป็นกิจกรรมของการแก้ไขปัญหาและการตอบสนองทางอารมณ์จะเป็นกลไกในการป้องกันตนเอง หรือกระบวนการทางจิตที่บุคคลใช้บรรเทาความวิตกกังวล ประเมินเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งระบบการเรียนรู้การรับรู้นั้นจะมีปฏิสัมพันธ์กันไม่อาจแบ่งแยกได้ โดยมีการรับรู้เป็นสื่อกลางส่งผลให้เกิดการปรับตัวทั้ง 4 ด้าน คือ

1. การปรับตัวทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Mode) เป็นปฏิกิริยาที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มาจากสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งการทำงานขอเซลล์ เนื้อเยื่อ อวัยวะและระบบต่างๆในร่างกายของบุคคล
2. การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self-Concept Mode) เป็นการปรับตัวที่มุ่งรักษาความมั่นคงทางด้านจิตใจ ที่เน้นในด้านจิตใจและจิตวิญญาณของบุคคลที่เกี่ยวกับความเชื่อและความรู้สึกที่บุคคลยึดเหนี่ยวกับตนเองในช่วงเวลาหนึ่ง โดยจะเป็นการรับรู้ที่เกิดขึ้นภายในตนเองและการรับรู้ปฏิกิริยาจากบุคคลอื่นๆที่มีต่อตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คืออัตมโนทัศน์ด้านกายภาพ เป็นความรู้สึกต่อตนเอง รูปร่าง การทำงานที่ความรู้สึกสภาวะสุขภาพและสมรรถภาพทางเพศประกอบไปด้วย ด้านการรับรู้ ความรู้สึกของร่างกาย เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับสภาวะและสมรรถภาพของร่างกายด้านภาพลักษณ์ และอัตมโนทัศน์ส่วนตนเป็นความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในด้านความเชื่อ ค่านิยม ความคาดหวัง และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งประกอบด้วยด้านความสม่ำเสมอแห่งตน ด้านปณิธานแห่งตน และด้านศีลธรรมจรรยาและจิตวิญญาณแห่งตน
3. การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role Function Mode) เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้าเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางสังคม โดยเป็นการปรับตัวทางสังคมที่เน้นบทบาทและตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ ซึ่งจะต้องปรับตัวตามบทบาท

หน้าที่ของตนเองตามที่สังคมคาดหวังไว้อย่างเหมาะสมและแสดงออกเป็นพฤติกรรมเครื่องชี้วัด ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความหมาย เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกตามความรู้สึกหรือทัศนคติ ความชอบไม่ชอบเกี่ยวกับบทบาทที่ตนเองได้รับ

4. การปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัย (Interdependence Mode) เป็นการปรับตัวที่เน้นในด้านของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกี่ยวกับการให้ การได้รับ ความรัก ความเคารพ และการมองเห็นคุณค่า โดยบุคคลจะแสดงพฤติกรรมปรับตัวทางด้านพฤติกรรมการรับและพฤติกรรมการแสดงความช่วยเหลือ เพื่อสนองพฤติกรรมพื้นฐานของการให้ได้ความรัก ความเคารพ และการมองเห็นคุณค่าในการรักษาการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตและบุคคลที่เกี่ยวข้องในระบบเกื้อหนุน

การปรับตัวทั้ง 4 ด้าน ที่แสดงออกมานั้นจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคล โดยจะเป็นสิ่งที่สังเกตตรวจสอบหรือวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาในการตัดสินใจประสิทธิภาพของพฤติกรรมจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงการประเมินตนเอง หรือการรับรู้ของบุคคลและภาวะแวดล้อมในขณะนั้นด้วย ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นการตอบสนองของบุคคลที่ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงตามเป้าหมายของการปรับตัวจัดว่าเป็นพฤติกรรมปรับตัวที่เหมาะสม แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นแสดงออกมาในทางตรงกันข้ามจัดได้ว่าเป็นพฤติกรรมปรับตัวที่ไม่เหมาะสม

ทฤษฎีจิต-สังคม ของอีริก เอช อีริกสัน (Erik H. Erikson อ้างถึงในอังกราสูซารมณ 2524 : 94-96) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เชื่อว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพของคนมาจากวุฒิภาวะและการเรียนรู้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมาจากสรีระของบุคคล สังคม และวัฒนธรรม โดยแบ่งขั้นตอนของพัฒนาการออกเป็น 8 ขั้น

ขั้นที่ 1 ความรู้สึกวางใจและไม่ไว้วางใจ (Sense of Trust VS. sense of Mistrust) ในช่วงปีแรกของชีวิต ถ้าเด็กได้รับความสุขก็จะเกิดความไว้วางใจหรือในทางที่กลับกันคือ เด็กขาดความสุข ขาดความรัก หรือได้รับไม่สม่ำเสมอจะทำให้ว้าวุ่นไว้วางใจในสภาพแวดล้อม พฤติกรรมที่ออกมาจะเป็นการกวนโยเย ไม่ดูคน ไม่สบายบ่อยๆ ซึ่งทำให้มีบุคลิกขี้ระแวง หรือเรียกร้องความสนใจจากคนอื่นมากเกินไป

ขั้นที่ 2 ความรู้สึกเป็นอิสระกับความรู้สึกสงสัย อับอาย (Sense of Autonomy VS. sense of Doubt and Shame) อายุอยู่ในช่วง 2-3 ขวบ เมื่อเด็กเกิดความไว้วางใจต่อพ่อแม่ และสิ่งแวดล้อม ก็จะเกิดความรู้สึกอิสระที่จะทำอะไรได้ด้วยตัวเองเป็นตัวของตัวเอง แต่ถ้าเกิดความไม่ไว้วางใจก็จะเกิดความรู้สึกสงสัยและไม่แน่ใจในความเป็นตัวของตัวเอง และความสามารถของตนเองด้วย ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดความรู้สึกอับอายในตนเอง ผู้ใหญ่ควรช่วย

พัฒนาบุคลิกที่ดีแก่เด็กด้วยการพยายามให้เขาทำอะไรด้วยตนเองในขอบเขตจำกัด มิฉะนั้นจะไม่
 แน่ใจตนเองและ ขี้อาย ไม่กล้าแสดงออก

ขั้นที่ 3 ความรู้สึกริเริ่มและรู้สึกผิด (Sense of Initiative VS. sense of Guilt) อายุอยู่ในช่วง 3-5 ปี เมื่อเด็กควบคุมตนเองได้ก็จะพยายามควบคุมสิ่งแวดล้อมบางอย่าง โดยจะ
 เกิดความคิดริเริ่มขึ้น แสดงความสามารถใหม่ๆออกมาควบคุมสิ่งต่างๆที่ตนต้องการ ถ้าทำไม่
 สำเร็จก็จะตั้งต้นใหม่ ถ้าผู้ใหญ่ส่งเสริมความริเริ่มของเด็กก็จะมีบุคลิกสร้างสรรค์ ในทางตรงข้าม
 ถ้าถูกตำหนิทุกครั้งทีริเริ่มจะเกิดความรู้สึกผิด จะเป็นเด็กหงอยเหงาไม่กล้าแสดงออกและมองโลก
 ในแง่ร้าย

ขั้นที่ 4 ความรู้สึกสำเร็จและปมด้อย (Sense of Industry VS. sense of Inferiority) อยู่ในช่วง 6-12 ปี เด็กจะพัฒนาความรู้สึกสำเร็จถ้าปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้และ
 สามารถทำงานที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้สำเร็จ ในทางตรงข้ามถ้าไม่ได้ก็จะรู้สึกมีปมด้อย เด็กในวัยนี้
 จะชอบการแข่งขันเพื่อให้ตนเองเป็นผู้ชนะ และจะสนใจสังคมมากขึ้น อิริคสันเน้นให้เห็นว่า
 ทักษะที่เกี่ยวกับการทำงาน และลักษณะนิสัยในการทำงานของบุคคลเกี่ยวกับประสบการณ์ใน
 ความสำเร็จนี้อย่างยิ่ง

ขั้นที่ 5 การรู้จักและไม่รู้จักลักษณะเฉพาะของตัวเอง (Sense of Identity VS. sense of Identity Diffusion) อยู่ในช่วงอายุ 12-17 ปี ขั้นนี้พัฒนาการมาจากขั้นที่ 1 ในขั้นนี้เด็ก
 เรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคม เด็กจะพยายามทำตามซูเปอร์อีโก้โดยใช้อีโก้ให้เหมาะสมกับตนเอง
 เขาจะพยายามค้นหาความรู้สึกของตนเองอย่างแท้จริงแล้วนำมาประสมกับประสบการณ์ที่ได้รับจน
 เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

ขั้นที่ 6 ความรู้สึกอบอุ่นและอ้างว้าง (Sense of Intimacy VS. sense of Isolation) อยู่ในช่วงอายุ 17-21 ปี เมื่อผ่านวัยรุ่นมาจะมุ่งกับการงานและเพื่อนตรงข้ามหรือเลือก
 หาเพื่อนสนิท ถ้าบุคคลใดประสบความสำเร็จและมั่นใจในตนเองรู้จักตนเองดีก็จะให้ความใกล้ชิด
 สนิทสนมกับบุคคลอื่นอย่างจริงใจได้เกิดความรู้สึกอบอุ่น แต่ถ้าคบใครโดยขาดความจริงใจจะรู้สึก
 อ้างว้างโดดเดี่ยว

ขั้นที่ 7 ความรู้สึกใฝ่ใจในเชื้อสายของตนและความรู้สึกใฝ่ใจเฉพาะตน (Sense of Generativity VS. sense of Self Absorption) อยู่ในวัย 22-40 ปี บุคคลใดได้รับความสำเร็จ
 ในขั้นต้นๆที่ผ่านมาก็จะพัฒนาความรู้สึกว่าตนเองนั้นเป็นผู้ใหญ่ มีครอบครัวและต้องรับผิดชอบ
 ต่อครอบครัวของตน ในทางตรงข้ามถ้าผิดหวังก็จะเกิดความเฉื่อยเฉยไม่กระตือรือร้นที่จะ
 รับผิดชอบต่อสิ่งใดทั้งสิ้น จะสนใจต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงสังคมใดๆเลย

ขั้นที่ 8 ความรู้สึกมั่นคงและท้อแท้ (Sense of Integrity VS. sense of Despair) อายุอยู่ในช่วง 40 ปี ขึ้นไป บุคคลในวัยนี้จะอยู่กับความหลังเป็นส่วนใหญ่ ถ้าความหลังของเรามีความสำเร็จน่าภาคภูมิใจ ก็จะรู้สึกมั่นคง หรือตรงกันข้ามก็จะเกิดการท้อแท้ หมดอาลัยตายอยาก ในชีวิต

ทฤษฎีจิตวิทยาส่วนบุคคล โดยอัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาน 2536:36-40) แนวคิดของแอดเลอร์เห็นว่าพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์ได้รับการเร่งเร้าจากลักษณะสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกันหรือพฤติกรรมสังคม แนวคิดที่สำคัญ ได้แก่

1. ความปรารถนามีปมเด่น ทุกคนอยากมีความเด่นสักอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง แตกต่างกันไปในแต่ละคน ความปรารถนาแบบนี้ในคนเดียวกันยังอาจแตกต่างกันได้ตามระยะเวลา และพัฒนาการของชีวิต

2. ปมด้อย คือ จุดอ่อนทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ คนทุกคนพยายามหาทางชดเชยปมด้อยด้วยการสร้างปมเด่นขึ้นมา แอดเลอร์เชื่อว่าปมด้อยและความปรารถนาจะเด่นเป็นแรงผลักดันอันสำคัญที่จะทำให้คนประกอบพฤติกรรมต่างๆหรือสร้างวิถีชีวิตให้เป็นไปอย่างมีความหมาย ปมด้อยไม่ใช่สิ่งผิดปกติ ทั้งการสร้างปมเด่นเพื่อชดเชยปมด้อยก็ไม่ใช่สิ่งผิดปกติด้วย แต่ก็อาจไม่ใช่ความสุขเสมอไป

3. ความสนใจสังคม แอดเลอร์เชื่อว่ามนุษย์เรามีความปรารถนาใฝ่ผูกสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆตั้งแต่เกิดมาแล้ว ความสนใจสังคมเป็นสัญชาตญาณความพึงพอใจหรือความไม่พึงพอใจที่ได้รับจากสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นในสังคมเป็นสิ่งกำหนดสุขทุกข์ ความสำเร็จ ความล้มเหลว ในชีวิตของบุคคล

4. วิถีชีวิต แอดเลอร์เชื่อว่าระยะเวลาอายุ 1-5 ขวบ เป็นช่วงเวลาวางรากฐานวิถีชีวิต

5. ประสบการณ์วัยเด็ก

ทฤษฎีกลุ่มสังคมวัฒนธรรม (อ้างถึงในชนินฐา วิเศษสาธิต และมานิกา วิเศษสาธิต 2552:103-105) นักทฤษฎีในกลุ่มนี้ ได้แก่ จีน พรินเน่ แฮรี่ (Jean Phinney Harry) ทริอันดิส ลิลเลียน (Triandis Lillian) โกแมส ดิโอซ (Comas Dioz) และสแตนเลย์ ซู (Stanley Sue) ได้อธิบายแบบแผนของพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพในมุมมองของพฤติกรรมของกลุ่มคน โดยเชื่อว่าพฤติกรรมเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และมีบริบททางวัฒนธรรมเป็นกรอบสำหรับการแสดงพฤติกรรมเหล่านั้น บริบททางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มคนจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับว่ากลุ่มคนนั้นประกอบไปด้วยเชื้อชาติ เพศ สถานะทางเศรษฐกิจ ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติในรูปแบบใด เมื่อบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนตามบริบทของวัฒนธรรมเหล่านั้น ก็จะช่วยขัดเกลา

ให้บุคคลสร้างตัวตนหรือมโนคติเกี่ยวกับตนเอง และการนับถือตนเองที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมขึ้นมา

2.2 ความหมายของการปรับตัวทางสังคม

ชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin อ้างถึงในกันยา สุวรรณแสง 2533 : 57-58) ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีวิวัฒนาการว่าสิ่งมีชีวิตต้องอาศัยการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาจึงสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ คนเราจึงต้องปรับตัวอยู่เสมอ มิฉะนั้นจะไม่สามารถดำรงชาติพันธุ์อยู่ได้ การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมทุกวันนี้มนุษย์เราจำเป็นต้องแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการทั้งของตนเองและสังคมอยู่ตลอดเวลา ความต้องการที่สำคัญ เช่น ความต้องการทางกาย ความต้องการทางใจ ความต้องการทางสังคม การหาทางตอบสนองความต้องการนั้นบางครั้งก็มีอุปสรรคจึงไม่สามารถสนองความต้องการของตนได้จึงเกิดปัญหาความไม่สบายใจ ความเครียด ความคับข้องใจ จึงเป็นเหตุให้บุคคลต้องหาวิธีการต่างๆจัดความไม่สบายใจให้หมดไปด้วยการปรับตัว และชาร์ล ดาร์วิน ได้ให้ความหมายของการปรับตัวว่าเป็นการทำให้เหมาะ เป็นการทำให้เข้ากันได้

ลาซารัส (Lazarus ,1969:17-18) กล่าวว่า การปรับตัวของมนุษย์ประกอบขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการทั้งหลายทางจิต ที่ใช้ในการเผชิญแรงผลักดันสองอย่างคือ

1. แรงผลักดันภายนอก เกิดจากที่มนุษย์ต้องอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และต้องผูกพันกับผู้อื่น ฉะนั้นคนเราต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม
2. แรงผลักดันภายใน เป็นความต้องการภายในของแต่ละบุคคลเอง เกิดจากสภาพทางสรีระของบุคคล ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ ความอบอุ่น เกิดจากสภาวะจิตใจ เป็นผลของการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางสังคมในชีวิตที่ผ่านมา เช่น ความต้องการความอบอุ่นใจ หรือการยอมรับทางสังคม และการต้องการความสำเร็จ ฯลฯ

กรมวิชาการ (2542 : 2) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการแสดงพฤติกรรมทางด้านความคิด ความรู้สึก การกระทำได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีมีดังนี้ มีความเป็นตัวของตัวเอง พอใจและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มองเห็นคุณค่าในตัวเอง รู้ว่าตนเองมีคุณค่า มีความมั่นคงทางอารมณ์ รับผิดชอบในการกระทำของตนเอง มองชีวิตตามความเป็นจริง รู้สึกเป็นอิสระ พอใจในความเป็นอิสระ ตัดสินใจและวางแผนชีวิตด้วยตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รู้สึกว่าตนเองได้รับความรักความอบอุ่นจากผู้อื่น ปลอดภัยและมั่นใจเมื่ออยู่บ้านหรือโรงเรียน และมีชีวิตชีวา กระตือรือร้น สนใจทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

กันยา สุวรรณแสง (2536 : 50) กล่าวว่า การปรับตัวคือการปรับภายในให้อยู่ในสังคมได้ในสภาวะ และสถานการณ์ต่างๆได้อย่างมีความสุข

นงลักษณ์ แก้ววงศ์ (2547 : 6) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง การที่บุคคลจะสามารถปรับหรือเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความต้องการ พฤติกรรมของตนเอง มีวิธีปฏิบัติในการรับรู้เผชิญภาวะเหตุการณ์ การแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งปัญหาจากภายในตนเองและสภาพแวดล้อม หากบุคคลใดสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ก็จะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข

จากแนวคิดข้างต้นพอสรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง ความพยายามของบุคคลที่จะปรับปรุงตนเอง ทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ด้วยความเหมาะสม จนบุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติและมีความสุข

ดังนั้นการปรับตัวทางสังคม จึงเป็นความพยายามของบุคคลในการใช้ทักษะที่จะปรับปรุงตนเองในด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมเพื่อให้เข้าร่วมกับสังคม ทั้งด้านการเรียน การทำงาน และการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม

2.3 ความสำคัญของการปรับตัว

ซึ่งนิภาพร มาพบสุข (2542 : 434-436 อ้างถึงในจรัสพรธน์ พูนศรี 2546 : 9 -10) กล่าวไว้ ดังนี้

1. การรู้จักปรับตัวเป็นการบรรเทาความรู้สึกคับข้องใจ (Frustration) ความขัดแย้ง (Conflict) ความกดดัน(Pressure) และความเครียด(Stress) เมื่อบุคคลเกิดความเครียดและไม่สบายใจย่อมต้องรู้จักวิธีการปรับตัวที่ดี ช่วยให้ชีวิตของบุคคลมีคุณภาพไม่เจ็บป่วยทางกายและจิต
2. การรู้จักปรับตัวที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดปัญหาสุขภาพจิต หากบุคคลปรับตัวได้จะมีพฤติกรรมปกติ แต่ถ้าปรับตัวไม่ได้ ก็จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือปัญหาสุขภาพจิต
3. การรู้จักปรับตัวจะช่วยให้มีสุขภาพกายและจิตที่ดี บุคคลสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางกายและทางจิต และเป็นผลดีต่อบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อ แม่ สามี ภรรยา บุตรหลาน และบุคคลในสังคม
4. การรู้จักปรับตัวทำให้มีบุคลิกภาพที่ดี บุคคลรู้จักการปรับตัวในสภาพการณ์ต่างๆ ได้ดีย่อมทำให้บุคคลไม่เครียด ขจัดความทุกข์ทางใจ ช่วยให้บุคลิกภาพของบุคคลนั้น น่าเชื่อถือ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ส่วนคนที่ปรับตัวไม่ได้ย่อมขาดความมั่นใจในตนเอง ต้องพึ่งพาคนอื่นเสมอ

2.4 แนวทางของการปรับตัว

กันยา แสงสุวรรณ (2533 : 63-64) กล่าวถึงแนวทางของการปรับตัวมนุษย์ในทางจิตวิทยา กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงในการปรับปรุงตัวของบุคคลนั้น มีอยู่ 2 ทางด้วยกันคือ การปรับตัวภายใน กับการปรับตัวภายนอก ดังนั้นถ้ามนุษย์จะต้องปรับตัวกันแล้ว ตามแนวกว้างๆ ก็คงจะเป็นในเรื่อง

1. ปรับตัวให้อยู่ร่วมกับมนุษย์ด้วยกันเอง
2. ปรับตัวให้เข้ากับสภาพดินฟ้าอากาศ
3. ปรับตัวให้เข้ากับระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมในท้องถิ่น
4. ปรับตัวให้เข้ากับแนวคิดทางสังคม ไม่เป็นคนขวางโลก
5. ปรับตัวให้เข้ากับตัวของตัวเอง

2.5 ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี

โคยรัตนา ยัญทิพย์ (2522 : 32 – 33 อ้างถึงในจूरืพรรณ พุนศรี 2546 : 15) กล่าวว่า การปรับตัวได้ดีจะแสดงออกได้ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง ภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีปมด้อย ไม่ก้าวร้าว
2. ยอมรับสภาพความเป็นจริง กล่าวที่จะเผชิญกับชีวิตแม้จะมีเหตุร้ายก็ไม่ท้อแท้
3. มีทัศนคติต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มีมองบุคคลอื่นในแง่ดี ปราศจากอคติ
4. ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ไม่มีการทะเลาะวิวาทบ่อยๆ
5. เป็นบุคคลที่สามารถนำเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่เก็บตัว
6. สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นข้อโต้แย้งของบุคคลอื่น
7. ปราศจากนิสัยทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ
8. มีความเข้าใจสภาพของตนเอง รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง
9. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
10. มีความรู้สึกเป็นอิสระ รู้สึกตนไม่ถูกบังคับ

2.6 สาเหตุของการปรับตัว

วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2522:159-160) กล่าวว่าถึงสาเหตุของการปรับตัวไว้ดังนี้

1. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ เพราะมีอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือหรือผู้อื่นทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจ กับข้อใจตามมา มาสโลว์ (Maslow) ได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

- 1.1 ความต้องการทางร่างกาย
- 1.2 ความต้องการความปลอดภัย
- 1.3 ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ
- 1.4 ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ
- 1.5 ความต้องการสัจการแห่งตน

2. เกิดจากความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง หมายถึง การที่บุคคลไม่สามารถจะตัดสินใจเลือกกระทำทั้งสองสิ่งในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว มี 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการที่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียวนในสิ่งที่ชอบเท่าๆกัน ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างก็ยิ่งเลือกยากขึ้น แม้จะเลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือกได้

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ เกิดจากการที่ต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ไม่ได้ เลือกแล้วก็ไม่สบายใจ

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ สิ่งที่เราเลือกมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจแต่เลือกเพียงอย่างเดียวนจากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าสาเหตุของการปรับตัวเกิดจากการไม่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานและจากความขัดแย้ง

กันยา แสงสุวรรณ (2533 : 65-66) กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัว มี 3 ประการคือ 1) แรงขับและความต้องการ 2) แรงกระตุ้นทางสังคม 3) เจตคติ ความสนใจ จุดหมายของชีวิตของตนเองเปลี่ยนแปลงไป

จากแนวคิดข้างต้นพอสรุปได้ว่า สาเหตุของการปรับตัวมีสาเหตุที่สำคัญ 2 สาเหตุคือ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของตนเองได้ และเกิดจากความขัดแย้ง หากได้รับการแก้ไขให้ตรงกับสาเหตุก็จะไม่เกิดผลเสียในด้านการปรับตัวของแต่ละคน

2.7 หลักฟิงยัดในการปรับตัวให้ได้ผลดี

กันยา แสงสุวรรณ (2533 : 83) กล่าวถึงหลักฟิงยัดในการปรับตัวให้ได้ผลดีว่าการที่บุคคลจะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้นั้น ต้องอาศัยการรักษาสมดุลทางอารมณ์เป็นอย่างมาก ซึ่งอาศัยหลัก 3 ประการ คือ

1. หลักแห่งความจริง (Realism) จะต้องยอมรับและยึดหลักความจริง ก่อนทำต้องคิดพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อนว่ามีเหตุผลและเป็นทางที่เป็นไปได้จริงๆแล้วจึงตัดสินใจกระทำลงไป มิฉะนั้นอาจจะต้องสูญเสียบางประการ

2. หลักแห่งความมีใจกล้าพอ (Commitment) พร้อมทั้งจะเผชิญกับความขัดแย้งตลอดเวลาที่กำลังดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่เราต้องการ ไม่กลัวความยากลำบาก ไม่กลัวการเสี่ยงอันตรายต้องกล้าหาญเพียงพอ และพร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่หวั่นไหวกล้าเสี่ยง

3. การยอมรับตัวเอง (Self-acceptance) ต้องพิจารณาคุณค่าตัวเองว่ามีความมุ่งหวังอะไร มีความสนใจด้านใดบ้าง ต้องเข้าใจตัวของตัวเอง จะต้องยอมรับทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวต่างๆ ต้องรู้จักจุดอ่อนของตนเอง รู้ว่าควรจะหลีกเลี่ยงสิ่งใดบ้างที่จะนำไปสู่ความพลาดหวัง และเรียนรู้ว่าทำอะไรจึงจะอยู่กับผู้อื่นได้ ต้องยอมรับสภาพแห่งความเป็นจริงของตัวเอง รู้จักตนเองดีทั้งในด้านความถนัดความสามารถ ความต้องการและจุดอ่อนของตน จะได้ประมาณตนเองได้ว่าควรดำเนินการอย่างไรจึงจะดีที่สุด

2.8 กลวิธีในการปรับตัวของคนเรา

กันยา สุวรรณแสง (2553: 95) สรุปกลวิธีของคนเราเป็นหัวข้อใหญ่ได้ 3 ประการ คือ

1. การเปลี่ยนโลกของตัวเองเสียใหม่ ยอมรับสถานการณ์ที่บีบคั้นตนเองรอบด้านนั้นเสียว่าเป็นสิ่งที่ต้องปรากฏอยู่ในชีวิตของเรา

2. การไม่ยอมรับ (ปฏิเสธ) บางสิ่งบางอย่างเข้ามารวมอยู่ในตัวเรา โดยการปฏิเสธไม่ให้สิ่งที่บีบคั้นเข้ามาอยู่ในวงจรของเรา ไม่ให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของเราได้ หรือปิดสิ่งนั้นไปเสีย

3. การเลือกรับแต่ของบางสิ่งบางอย่างเข้ามา คือการปิดเบือนสิ่งที่เราไม่พึงประสงค์ไปเสีย ยอมรับแต่เพียงบางสิ่งบางอย่างเข้ามาหรือหาสิ่งมาทดแทน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

3.1 คำจำกัดความของเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 21-22) กล่าวว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึงเด็กที่สูญเสียการได้ยินซึ่งอาจจะเป็นเด็กหูตึงหรือเด็กหูหนวกก็ได้

เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป วัดด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 100 , 1000 และ 2000 เฮอรัซท์ ในหูข้างดีกว่าเด็กไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์เต็มประสิทธิภาพในการฟัง อาจเป็นผู้ที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดหรือเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลังก็ตาม

เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ระหว่าง 26 – 89 เดซิเบล ในหูข้าง ติกว่า วัดโดยใช้เสียงบริสุทธิ์ความถี่ 500 , 1000 และ 2000 เฮอรัซท์ เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยิน เล็กน้อยไปจนถึงการได้ยินขั้นรุนแรง

เดซิเบล เป็นหน่วยวัดความดังของเสียง เสียงที่มีความดังมาก มีหน่วยเดซิเบลสูง เสียงที่มีความดังค่อย มีหน่วยเดซิเบลต่ำ เช่น เสียงกระซิบ มีความดังประมาณ 10 – 20 เดซิเบล เสียงพูดที่ได้ยินชัด มีความดังประมาณ 60 เดซิเบล เสียงมอเตอร์ไซด์ ขณะเร่งเครื่องอาจมีความดัง ถึง 110 เดซิเบล

3.2 ลักษณะของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

ผดุง อารยะวิญญู (2542:23-25) ได้จำแนกลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินไว้ดังนี้

1. การพูด เด็กอาจพูดไม่ได้ หรือพูดไม่ชัด ขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยินของเด็ก เด็กที่สูญเสียการได้ยินเล็กน้อยอาจพอพูดได้ เด็กที่สูญเสียการได้ยินในระดับปานกลางสามารถพูดได้แต่อาจไม่ชัด ส่วนเด็กที่สูญเสียการได้ยินมากหรือหูหนวกอาจพูดไม่ได้เลยหากไม่ได้รับการสอนพูดตั้งแต่วัยเด็ก นอกจากนี้การพูดขึ้นอยู่กับอายุของเด็กเมื่อสูญเสียการได้ยินอีกด้วย หากเด็กสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิดเด็กจะมีปัญหาในการพูดอย่างมาก แต่ถ้าเด็กสูญเสียการได้ยินหลังจากที่พูดได้แล้วปัญหาในการพูดจะน้อยกว่าเด็กที่สูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด และปัญหาในการพูดยังขึ้นอยู่กับอายุของเด็กเมื่อสูญเสียการได้ยินด้วย
2. ภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาเกี่ยวกับภาษา เช่น มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ในวงจำกัด เรียงคำเป็นประโยคผิดหลักภาษา เป็นต้น ปัญหาทางภาษาของเด็กคล้ายคลึงกับปัญหาในการพูด คือเมื่อเด็กยิ่งสูญเสียการได้ยินมากเท่าใดก็ยิ่งมีปัญหาทางภาษามากเท่านั้น
3. ความสามารถทางสติปัญญา ระดับสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากงานวิจัยเป็นจำนวนมากพบว่า มีการกระจายคล้ายเด็กปกติ บางคนอาจโง่ บางคนอาจฉลาด เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจึงไม่ใช่เด็กโง่ทุกคน
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนมากเด็กที่มีความได้ยินจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจเป็นเพราะวิธีการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันเหมาะที่จะใช้กับเด็กปกติมากกว่า วิธีการบางอย่างไม่เหมาะสมสำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน และเนื่องจากเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาทางภาษา และมีทักษะทางภาษาจำกัดจึงเป็นอุปสรรคในการทำข้อสอบ ด้วยเหตุนี้เด็กที่บกพร่องทางการได้ยินจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

5. การปรับตัว เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีปัญหาการปรับตัวสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการสื่อสารกับผู้อื่น หากเด็กสามารถสื่อสารได้ดีปัญหาทางอารมณ์อาจลดลงทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้แต่ถ้าเด็กไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดีเด็กอาจเกิดความคับข้องใจ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องปรับตัวมากกว่าเด็กปกติ เด็กที่มีความฉลาดอาจมีการปรับตัวได้ดี ส่วนเด็กที่ไม่ฉลาดอาจมีปัญหาในการปรับตัว

ซูซีฟ อ่อน โศกสูง (2522:88-90) ได้กล่าวถึง ลักษณะทางจิตวิทยาและพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหาในการได้ยิน คือ

1. พัฒนาการทางภาษาและการพูด เด็กที่มีปัญหาในด้านการได้ยินจะมีปัญหาในการพัฒนาความสามารถทางภาษาควบคู่ไปด้วย ยิ่งถ้าหูหนวกมาแต่กำเนิดก็ยังมีพัฒนาการทางภาษาและการพูดมากขึ้น บางคนอาจสอนภาษาหรือการพูดไม่ได้เลย
2. ความสามารถทางสติปัญญา การเจริญเติบโตทางเชาวน์ปัญญาจะเกิดควบคู่กันไปกับพัฒนาการทางภาษา เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาจึงมีปัญหาทางการเจริญเติบโตของเชาวน์ปัญญาด้วย
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เด็กที่มีปัญหาในการฟังจะมีอุปสรรคในการเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
4. ความสามารถทางสังคมและการงาน ขึ้นอยู่กับกระบวนการสื่อความหมายติดต่อสื่อสารเป็นสำคัญ

3.3 ประเภทและสาเหตุของการสูญเสียการได้ยิน

ประเภทของการสูญเสียการได้ยิน (พวงแก้ว กิจธรรม 2546:65-66) แบ่งได้เป็น 4 ประเภท

1. ส่วนนำเสียงเสีย หมายถึง การสูญเสียการได้ยินซึ่งเกิดจากสิ่งผิดปกติที่จุดใดจุดหนึ่งของส่วนนำเสียงของกลไกการได้ยิน ได้แก่ ระบุ เยื่อแก้วหู กระดุกหู 3 ชั้น โพรงหูชั้นกลางและ ท่อยูสเตเชียน (Eustachian tube)
2. ประสาทหูเสีย หมายถึง การสูญเสียการได้ยิน ซึ่งเกิดจากสิ่งผิดปกติที่จุดใดจุดหนึ่งของส่วนประสาทรับเสียงตั้งแต่ปลายประสาทรับเสียงในหูชั้นใน เส้นประสาทหูถึง ออดิทอรี นิวเคลียส (auditory nuclei) ในเมดูลลาออบลองกาตา (medulla oblongata)
3. ผสม หมายถึง การสูญเสียส่วนนำเสียงและประสาทหูเสีย การได้ยินในหูข้างเดียวกัน ซึ่งเกิดจากมีสิ่งผิดปกติที่จุดใดจุดหนึ่งของส่วนนำเสียงผสมกับส่วนประสาทรับเสียง เช่น โพรงหลังเยื่อแก้วหูผิดปกติผสมกับปลายประสาทรับเสียงผิดปกติ เป็นต้น

4. สมอส่วนกลางเสีย หมายถึง การสูญเสียการได้ยินซึ่งเกิดจากมีความผิดปกติที่จุดใดจุดหนึ่งของสมอส่วนกลาง ตั้งแต่ ออดิโธรินิวคลีไอ ถึงออดิโธรียคอร์เท็กซ์(auditort cortex)

สาเหตุของการสูญเสียการได้ยิน(พวงแก้ว กิจธรรม 2546:66-67) แต่ละประเภทมีสาเหตุแตกต่างกันดังนี้

1) สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทส่วนนำเสียงเสีย ได้แก่

(1) ความผิดปกติแต่กำเนิด เนื่องจากพันธุกรรม ความผิดปกติขณะตั้งครรภ์ หรือการบาดเจ็บขณะคลอด เช่น ไม่มีรูหู ไม่มีกระดูกหู และกระดูกหู 3 ชิ้นหลุดออกจากกัน

(2) การติดเชื้อ เช่น ูหูอักเสบ เยื่ออักเสบ และโรคหูน้ำหนวก

(3) การบาดเจ็บเนื่องจากการกระทบกระแทกหรือการถูกของมีคม เช่น เชื้อแก้วหูทะลุ รูหูฉีกขาด

(4) สิ่งแปลกปลอมอุดตันรูหู เช่น เมล็ดผลไม้ ของเล่น ก้อนกรวด แมลง

(5) เนื้องอกต่างๆ เช่น ตึงเนื้อ เมือก อุ้งน้ำ

(6) สาเหตุอื่นๆ เช่น ขี้หูอุดตัน กระดูกพรุนแข็งตัวในหูชั้นกลาง

ท่อยูสเตเซียนทำงานผิดปกติ

2) สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทประสาทหูเสีย ได้แก่

(1) ความผิดปกติแต่กำเนิด เนื่องจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ภาวะผิดปกติขณะตั้งครรภ์ของมารดา เช่น ตกเลือด หักเยอรมัน ซิฟิลิส โรคครรภ์เป็นพิษ ได้รับยาหรือสารที่เป็นพิษต่อหู ได้รับบาดเจ็บบริเวณท้อง ขาดอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของทารก และมีความผิดปกติทางจิตใจหรืออารมณ์อย่างรุนแรง รวมทั้งภาวะผิดปกติขณะคลอด เช่น คลอดก่อนกำหนด เจ็บท้องนานผิดปกติ เด็กได้รับบาดเจ็บบริเวณหู ตันคอ หรือศีรษะ และเด็กขาดออกซิเจนจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง

(2) การติดเชื้อ เช่น ไข้หวัดใหญ่ คางทูม ซิฟิลิส งูสวัดที่หู หูชั้นในอักเสบ เยื่อหุ้มสมองหรือสมองอักเสบ

(3) การได้รับยาหรือสารที่เป็นพิษต่อหู เช่น ยาปฏิชีวนะบางชนิด ยาขับปัสสาวะ ยาแก้ปวดบางชนิด ยาควินิน ตะกั่ว ปรอท ยาสูบ แอลกอฮอล์

(4) การได้ยินเสียงดังมากๆ เช่น เสียงเครื่องจักร เสียงยานพาหนะ เสียงดนตรี เสียงประทัด เสียงปืน และเสียงจากการก่อสร้าง

(5) การเสื่อมสมรรถภาพการได้ยินตามอายุ เนื่องจากกระบวนการชราภาพ

(6) การบาดเจ็บบริเวณหู ตันคอ หรือศีรษะ

(7) เนื้องอกต่างๆ เช่น เนื้องอกที่ประสาทหู

(8) สาเหตุอื่นๆ คือ อาการผิดปกติและโรคบางชนิด เช่น ไข้สูง ภาวะผิดปกติของหลอดเลือด เบาหวาน โรคมึนเนียร์

3) สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทผสม ได้แก่ ส่วนนำเสียงผสมกับประเภทประสาทหูเสียดังกล่าวแล้ว เช่น หูชั้นกลางอักเสบผสมการเสื่อมสมรรถภาพการได้ยินตามอายุ

4) สาเหตุของการสูญเสียการได้ยินประเภทสมองส่วนกลางเสีย ได้แก่

(1) ความผิดปกติในสมองส่วนกลางแต่กำเนิด เนื่องจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมและภาวะผิดปกติขณะตั้งครรภ์

(2) การติดเชื้อ เช่น สมองอักเสบจากเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรีย

(3) การบาดเจ็บบริเวณศีรษะที่ทำให้สมองส่วนกลางเสียหาย

(4) เนื้องอก ได้แก่ เนื้องอกหรือมะเร็งที่สมองส่วนกลาง

(5) สาเหตุอื่นๆ เช่น ภาวะผิดปกติของหลอดเลือดแดงที่ไปเลี้ยงสมองส่วนกลาง

3.4 ระดับของการสูญเสียการได้ยิน

การจัดระดับทางการได้ยินทางการแพทย์มักแตกต่างกันไปจากระดับการสูญเสียทางการได้ยินโดยทางการศึกษา เดวิส และซิลเวอร์แมน (Davis and Silverman 1970 อ้างถึงใน ผดุง อารยะวิญญู 2542:23) กล่าวว่าวงการแพทย์โดยทั่วไปจัดระดับการสูญเสียการได้ยินไว้ 6 ระดับ ดังนี้

1) การได้ยินปกติ 0-25 เดซิเบล

2) สูญเสียการได้ยินเล็กน้อย 26-40 เดซิเบล

3) สูญเสียการได้ยินปานกลาง 41-55 เดซิเบล

4) สูญเสียการได้ยินค่อนข้างมาก 56-70 เดซิเบล

5) สูญเสียการได้ยินมากกว่า 71-90 เดซิเบล

6) สูญเสียการได้ยินมากอย่างยิ่ง 91 เดซิเบล หรือมากกว่าผู้ที่สูญเสียการได้ยินระดับ 1-5 เรียกว่าคนหูตึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินในระดับ 6 เรียกว่าคนหูหนวก จำนวนเดซิเบลที่กำหนดไว้นี้เป็นค่าเฉลี่ยในหูข้างที่ดีกว่า

และหากแบ่งระดับการสูญเสียการได้ยินตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (ผดุง อารยะวิญญู 2542:21-22) จะได้การสูญเสียการได้ยิน 4 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 35-54 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินช่วงนี้มักไม่ต้องการการศึกษาพิเศษ แต่ต้องการความช่วยเหลือในการสวมใส่เครื่องช่วยฟัง

ระดับที่ 2 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 55-69 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินช่วงนี้ต้องการการศึกษาพิเศษบ้าง ต้องการความช่วยเหลือในด้าน การสวมใส่เครื่องช่วยฟัง การฝึกพูด ด้านภาษา และการแก้ไขการพูด

ระดับที่ 3 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 70-89 เดซิเบล เด็กที่สูญเสียการได้ยินในช่วงนี้ต้องการการศึกษาพิเศษ ต้องการความช่วยเหลือในด้านการได้ยิน การพูด ภาษา การแก้ไขการพูด และบริการพิเศษในด้านการศึกษา

ระดับที่ 4 สูญเสียการได้ยินระหว่าง 90 เดซิเบล หรือมากกว่าเด็กที่สูญเสียการได้ยินในระดับนี้ต้องการความช่วยเหลือ และบริการพิเศษทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กในระดับที่ 3

3.5 เกณฑ์การตัดสินว่าเป็นเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน

เด็กที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีคุณลักษณะดังนี้

1) เด็กหูหนวก ได้แก่

- (1) สูญเสียการได้ยินในหูข้างใดกว่า 90 เดซิเบลขึ้นไป และเป็นการสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด หรือ
- (2) สูญเสียการได้ยินในหูข้างใดกว่า 90 เดซิเบลขึ้นไป และเป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลัง (หลังคลอด) หรือ
- (3) สูญเสียการได้ยินในหูข้างใดกว่า 90 เดซิเบลขึ้นไป เป็นการสูญเสียการได้ยินก่อนเด็กพูดได้ เขียนได้
- (4) ไม่สามารถเรียนหนังสือได้ หรือไม่มีพัฒนาการทางภาษาทัดเทียมกับเด็กปกติหากเด็กไม่ได้รับการบริการการศึกษาพิเศษ

2) เด็กหูตึง ได้แก่

- (1) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26-89 เดซิเบล ในหูข้างใดกว่า เป็นการสูญเสียการได้ยินมาแต่กำเนิด
- (2) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26-89 เดซิเบล ในหูข้างใดกว่า เป็นการสูญเสียการได้ยินในภายหลัง (หลังคลอด)
- (3) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26-89 เดซิเบล ในหูข้างใดกว่า เป็นการสูญเสียการได้ยินก่อนเด็กพูดได้เขียนได้

3.6 วิธีการปรับตัวของผู้บ่งพร่องทางการได้ยิน

เมื่อบุคคลมีความเครียดทางอารมณ์จะตอบโต้ต่อความตึงเครียดและแสดงออกมาในรูปแบบ 3 ลักษณะคือ

1) การสร้างพลังภายในเพื่อเผชิญปัญหา เป็นลักษณะการโต้ตอบที่ช่วยลดความตึงเครียดและความวิตกกังวล และช่วยสร้างเสริมความสมดุลทางจิตใจ ซึ่งมักแสดงออกในรูปของการร้องไห้ การพูดระบายความรู้สึก การหัวเราะ การคิดทบทวน การแสวงหาที่พึ่งทางใจ และการหลบการฝัน

2) การพยายามทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเผชิญปัญหา เป็นความพยายามที่จะเผชิญปัญหาอย่างแท้จริง มีแนวโน้มที่จะประเมินสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์โดยการกระทำที่มีเหตุผลไปในทางสร้างสรรค์ และเป็นความพยายามในระดับจิตสำนึก และการกระทำที่จะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงตนเองหรือสิ่งแวดล้อม หรือทั้งตนเองและสิ่งแวดล้อมนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การกระทำ อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้จากภายนอก อาจแสดงออกมาในรูป การต่อสู้ การหลีกเลี่ยง หรือการยอมจำนน วิธีการดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างแท้จริง แต่ให้บุคคลตัดสินใจโดยมีข้อมูลจำกัด หรือเลือกวิธีที่ไม่เหมาะสมเพราะไม่รู้จักตนเอง และสภาพแวดล้อมดีพอก็อาจล้มเหลวได้

3) การใช้กลไกในการป้องกันตัว (Defense-Oriented Reactions) การตอบโต้ต่อความคับข้องใจในระดับจิตใต้สำนึกก็คือการใช้กลไกในการป้องกันตัวเอง โดยพยายามหาวิธีต่อสู้กับอุปสรรค แต่ความคับข้องใจบางอย่างอาจลึกซึ้งซึ่งมากจนไม่สามารถแก้ไขในจิตสำนึก จึงนำไปสู่ความพยายามที่จะแก้ไขในระดับจิตใต้สำนึก บางครั้งการปรับตัวในระดับจิตสำนึกอาจมีรูปแบบคล้ายคลึงกันกับการปรับตัวในระดับจิตใต้สำนึก แต่กลไกในการป้องกันตัวอย่างแท้จริงจะเกิดขึ้นในระดับจิตใต้สำนึกเสมอ กลไกในการป้องกันตนเองนั้นมีทั้งผลดีและผลเสีย คือการที่บุคคลพยายามสร้างสมดุลในจิตใจ คงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีย่อมเป็นสิ่งดีแต่การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันจากความกังวลใจด้วยวิธีหลอกตัวเองย่อมเป็นผลเสียเพราะยังไม่ได้แก้ปัญหา อย่างไรก็ตามบุคคลต่างก็ใช้กลไกในการป้องกันตนเองด้วยกันทั้งสิ้น หากการใช้นั้นอยู่ในระดับพอสมควรก็จะช่วยเพิ่มความพึงพอใจในชีวิตประจำวันช่วยให้ปรับตัวได้ แต่ถ้ามากเกินไปก็เป็นการปรับตัวทางบุคลิกภาพที่ผิดปกติ กลไกการป้องกันตนเองมีหลายรูปแบบ ลักษณะของการแสดงออกของกลไกในการป้องกันตัว ได้แก่ การปฏิเสธความจริง (Denial of Reality) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) การหาสิ่งมาทดแทน (Displacement) การชดเชย (Compensation) การเพิ่มความพยายาม (Increased Effect) การเรียกร้องความสนใจ (Attention Getting) การเอาอย่าง (Identification) การเก็บกด (Repression) การถดถอย (Regression) การหลบหนี (Withdrawal)

การเพ้อฝัน (Fantasy) การแยกตัว (Isolation) การสร้างทำ (Reaction Formation) การหาทางแสดงออกในทางที่สังคมยอมรับ (Sublimation) การโทษคนอื่น (Projection) การถ่วงโทษหรือไถ่บาป (Undoing หรือ Atonement) การแสดงอย่างเต็มที่ (Acting-out) จากกลไกการป้องกันตัวเองที่กล่าวมา การชดเชยและการหาทางแสดงออกในทางที่สังคมยอมรับ เป็นวิธีแสดงออกที่สังคมยอมรับและสามารถสนองความต้องการที่แท้จริงได้ใกล้เคียงที่สุด (ศรียา นิยมธรรม 2544:95-96)

3.7 ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และการปรับตัว

ศรียา นิยมธรรม (2544:81-83) กล่าวว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ และการปรับตัวของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน คือ ระดับความมากน้อยของการสูญเสียการได้ยิน และอายุที่เริ่มสูญเสียการได้ยิน

1. ระดับการได้ยิน

ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นมีหลายประเภทและหลายระดับ การสูญเสียการได้ยินในแต่ละระดับจะมีผลโดยตรงต่อการติดต่อสื่อสาร การเข้าใจภาษาของบุคคล ซึ่งมีผลต่อบุคลิกภาพของคนเหล่านั้น เช่น ทำให้เสียความมั่นใจในการติดต่อพูดคุยกับคนอื่น เพราะมักเข้าใจการพูดของคนอื่นผิดๆ ถูกๆ และเมื่อตนเองพูดคนอื่นก็ฟังไม่ค่อยรู้เรื่อง สีน้าท่าทางที่บุคคลรอบข้างแสดงออกทำให้เขาตระหนักได้ถึงปัญหาในการสื่อสาร เขาจึงปรับตัวใหม่ เช่น พูดน้อยลง หรือ มักจะข้มท้งๆ ที่ไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นพูด เป็นต้น ได้มีการศึกษาถึงผลทางจิตวิทยาที่ตามมาจากการสูญเสียการได้ยิน ทั้งเด็กหูตึงและเด็กหูหนวกตั้งแต่กำเนิดหรือในวัยเยาว์ ตัวแปรที่เกี่ยวกับการสูญเสียการได้ยินดังกล่าวอาจจำแนกได้ดังนี้

1.1 ผู้สูญเสียการได้ยินในระดับ 30-40 เดซิเบล จัดเป็นหูตึงระดับกลาง

ผลกระทบต่อบุคคลเหล่านี้คือการไม่ได้ยินเสียงประกอบ (background) และมีความลำบากในการสนทนาหากไม่มีเครื่องช่วยฟัง ทางจิตวิทยาเสียงทางสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นส่วนสำคัญไม่น้อย จริ่งอยู่ในการสนทนาผู้พูดอาจไปพูดใกล้ๆ พูดให้ดังขึ้นหรือใช้เครื่องช่วยฟังซึ่งพอจะแก้ปัญหาได้บ้าง แต่ในด้านสังคมการตระหนักต่อเสียงรอบตัวเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจคนมาก โดยเฉพาะเมื่อยังไม่มีเครื่องช่วยฟัง เช่นเขาจะไม่ได้ยินเสียงเดินของคนที่มาจากข้างหลังเมื่อบุคคลมาประชิดทำให้เขาคงใจ และเตรียมตัวไม่ทันได้หรือในกรณีที่เขาจะต้องใช้คำถามขอให้ผู้พูดพูดอีกครั้งบ่อยๆ จะทำให้คนไม่ยอมพูดมากด้วย หรือการพูดเสียงดังมาก ก็ทำให้ผู้พูดรู้สึกอาย บางกรณีเนื้อหาที่จะพูดก็ไม่ใช่ว่าสิ่งที่ต้องใช้เสียงดัง แต่ผู้ฟังไม่ได้ยินจึงทำให้เกิดปัญหา

1.2 ผู้สูญเสียการได้ยินในระดับ 45-65 เดซิเบล การสูญเสียการได้ยินระดับนี้ส่งผลกระทบต่อการติดต่อทางสังคม ไม่ว่าจะเสียงพูด เสียงประกอบ เพราะการได้ยินส่วนใหญ่

สูญเสียไป บุคคลจะตอบสนองต่อบางเสียงเฉพาะที่เขาพอจะได้ยิน การใช้เครื่องช่วยฟังจำเป็นอย่างยิ่ง แต่ผู้ฟังต้องให้ความสนใจเสียงทุกเสียงเท่าๆกัน การสนทนาจึงจำกัดเฉพาะกลุ่มเล็กหรือคุยกันตัวต่อตัว เพราะการเป็นกลุ่มใหญ่เขาจะลำบากในการหาทิศทางของเสียง และติดตามการสนทนาไม่ทัน ทำให้เกิดความคับข้องใจได้

1.3 ผู้สูญเสียการได้ยินในระดับ 65-80 เดซิเบล การใช้เครื่องมือขยายเสียงที่ดี จะช่วยให้สัมพันธภาพทางสังคมยังคงดำเนินไปได้ แม้จะไม่ได้ผลดีเท่ากลุ่มที่ 2 เพราะการติดต่อกับบุคคลหรือสภาพแวดล้อมของบุคคลกลุ่มนี้จะต้องอาศัยประสาทสัมผัสอื่นๆมาช่วย เช่น สายตา สัมผัส เป็นต้น ความรู้สึกในการแยกแยะจะปิดกั้นการอย่างเข้าสังคม บางคนก็จะมีบุคลิกเก็บตัว บ้างก็สนใจจะติดต่อกับพวกที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วยกันเท่านั้น เพราะขาดความมั่นใจ

1.4 ผู้สูญเสียการได้ยินในช่วง 80-100 เดซิเบล จัดเป็นผู้ที่หูเสียมากไม่ว่าจะเป็นหูตึงมากหรือหูหนวก การใช้เครื่องขยายเสียงให้ผลบ้างแต่น้อย มักมีปัญหาในการเข้าใจภาษาพูดของผู้อื่น และการพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ หลากๆคนพูดไม่ได้เลยหากไม่ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้อง ถ้าหูเสียแต่กำเนิดหรือก่อนพูดได้ แต่ถ้าหูเสียตอนเป็นผู้ใหญ่หรือมีภาษาพูดแล้วก็มักจะพูดเพี้ยน การใช้ประสาทตาและประสาทสัมผัสมาช่วยเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการสื่อสารกับสังคม โดยเฉพาะกับคนที่มีการได้ยินปกติ คนเหล่านี้จึงมักติดต่อกับพวกเดียวกัน

2. อายุที่เริ่มสูญเสียการได้ยิน

ความบกพร่องทางการได้ยินอาจเกิดขึ้นได้ในช่วงอายุต่างๆกัน และจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ อารมณ์ สังคมของผู้คนในระดับต่างๆกัน ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของบุคคลนั้น ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจเป็นรายๆไป เพราะไม่อาจสรุปรวมเหมาเอาได้ว่าคนหูหนวกหูตึงจะต้องเป็นเช่นนั้น อย่างไรก็ตามหากจะมองภาพรวมค่าตัวแปรในเรื่องอายุที่เริ่มสูญเสียการได้ยิน จะส่งผลอย่างไรนั้น ไมเคิลบัสท์ ได้สรุปไว้ดังนี้ (Mkylebust,1964:120-121 อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรม 2544:82-83)

2.1 ผู้ที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่แรกเกิดหรือก่อน 2 ขวบ

เด็กที่บกพร่องทางการได้ยินแต่กำเนิดหรือก่อน 2 ขวบ เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบต่อการศึกษา หรือการเรียนรู้ภาษามาก ซึ่งยังผลต่อการปรับตัวและบุคลิกภาพ ตลอดจนจนกระบวนการทางจิตวิทยาต่างๆ เช่น การเลียนแบบการพูดโดยธรรมชาติจะถูกบงกหากสูญเสียการได้ยินมาก ทำให้มีปัญหาทางภาษาและการพูด เด็กมักจะแยกตัวกว่าเด็กกลุ่มอื่น ทั้งต้องอาศัยสายตาและการสัมผัสเป็นสำคัญ ความคิดอยู่ในวงจำกัด

2.2 ผู้สูญเสียการได้ยินในช่วงอายุ 2-6 ปี

ถ้าเด็กมีการได้ยินปกติใน 2 ขวบแรกของชีวิต เด็กจะไม่เพียงแต่ได้กำไรจากการเรียนรู้ภาษา ผลกระทบจากการสูญเสียการได้ยินจะมีน้อยลง โดยเฉพาะเมื่อเด็กสูญเสียการได้ยินก่อน 5-6 ขวบ และหลัง 5 ขวบ เด็กได้เปรียบที่เรียนรู้ภาษาแล้ว และมีผลดีต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพด้วย เด็กที่สูญเสียการได้ยินหลัง 5 ขวบ แม้จะเสียมากถึงขั้นหูหนวกก็ยังคงได้ประโยชน์อย่างมากในเรื่องการเรียนรู้ภาษามาแล้ว

2.3 ผู้สูญเสียการได้ยินในช่วงวัยเรียน (7-17 ปี)

ภาษามีอิทธิพลต่อสติปัญญาและการเรียนรู้ และวุฒิภาวะทางสังคมก็สัมพันธ์ใกล้ชิดกับการปรับตัวและความสำเร็จทางการเรียน เด็กที่สูญเสียการได้ยินในช่วงนี้แม้จะมีภาษาพูดมาแล้วก็ยังคงต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ทั้งด้านอุปกรณ์การช่วยการได้ยินส่วนตัว และการจัดการศึกษาพิเศษตามความเหมาะสม สัมพันธภาพของเด็กกลุ่มนี้เป็นเพียงสิ่งที่คงไว้ได้ยากมากแต่เด็กกลุ่มนี้จะพัฒนาความรู้สึกรู้สึกของตนเอง ได้ดีกว่าสองกลุ่มแรก

2.4 ผู้สูญเสียการได้ยินในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (18-20 ปี)

ผู้สูญเสียการได้ยินจากเชื้อหุ้มสมองอักเสบ (meningitis) หรือกระดูกงอก (otosclerosis) และระดับการได้ยินสูญเสียปานกลาง (moderate) จะมีบุคลิกภาพไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก แม้จะมีลักษณะที่ไม่พึงประสงค์บางอย่างเกิดขึ้นบ้างก็ตาม ปัญหาความสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งแผนการดำเนินชีวิต เช่น แผนการศึกษา การแต่งงาน ตลอดจนการเลือกอาชีพมักมีปัญหารุนแรงมาก ทักษะคิดและพฤติกรรมอาจเห็นได้ชัดเจน การเลือกเพื่อนและสังคมอาจเปลี่ยนไปยังพวกที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้วยกัน

2.5 ผู้สูญเสียการได้ยินในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย (30-60 ปี)

ผู้บกพร่องทางการได้ยินในช่วงนี้มักมีสาเหตุจากกระดูกงอกในชั้นกลาง หรือประสาทหูพิการจากเสียง หรือประสาทหูเสื่อม ฯลฯ การปรับตัวเข้ากับชีวิตคู่อาจมีปัญหา แต่โดยปกติมักเป็นเรื่องสถานภาพทางอาชีพ อาจต้องเปลี่ยนอาชีพเมื่อเกิดการสูญเสียการได้ยิน การเปลี่ยนเพื่อนและกลุ่มสังคมก็มักเกิดขึ้นตามมาพร้อมกับทัศนคติบางอย่างที่มีต่อความบกพร่องทางประสาทสัมผัส

2.6 ผู้สูญเสียการได้ยินในบั้นปลายของชีวิต

ผู้บกพร่องทางการได้ยินกลุ่มนี้มักเป็นโรคประสาทหูพิการในผู้สูงอายุ ผลที่เกิดขึ้นมักปรากฏในรูปของการมีพฤติกรรมถดถอย แยกตัว ไม่มั่นใจ และมีความเครียดมากกว่าที่จะส่งผลต่อบุคลิกภาพโดยตรงอย่างเดียว คนกลุ่มนี้มักถูกคุกคามจากการต้องเกษียณอายุ ตกงาน จึงต้องการความช่วยเหลือในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป กับปัญหาการดูแลตนเอง ในบางสังคมก็รู้สึก

ว่าคนแก่ไร้ประโยชน์และไม่เป็นที่ต้องการ การสูญเสียการได้ยินเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล และรู้สึกเศร้าสร้อย ปกติคนที่แยกตัวก็มักเนื่องมาจากการไม่ได้ยิน ทั้งใครๆ พูดยังไม่รู้เรื่องตามไม่ทัน ทำให้เบื่อหน่ายทั้งผู้พูดและตนเองที่ฟังไม่เข้าใจและเข้าใจผิดๆ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยเรื่องผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

มณฑินี นามบุญ (2545) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันติวิทยา จังหวัดเชียงราย มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเป็นผู้ให้และผู้รับ 2) ด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมเพื่อให้ออกไปอยู่กับผู้อื่น 3) ด้านการเข้าใจยอมรับตนเองและผู้อื่น 4) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความสามารถในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มีจำนวน 28 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสถานการณ์แบบเป็นข้อให้เลือกตอบ มีจำนวน 8 ข้อ และโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อนส่งเสริมทักษะในการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม เป็นจำนวน 10 กิจกรรม พบว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการปรับตัวทางสังคมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมมากกว่ากลุ่มควบคุมในด้านการปรับตัวเข้ากับเพื่อนและบุคคลทั่วไป ด้านการเป็นผู้ให้และผู้รับ และด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่น สำหรับในด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัยนั้นทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

พิสมัย พันธ (2545) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงที่มีต่อการปรับตัวของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนศึกษาพิเศษอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเข้าใจตนเอง 2) ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น 3) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น 4) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับคนอื่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อายุ 12-15 ปี ไม่มีความพิการซ้อน ใช้ภาษามือในการสื่อสาร จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริง เป็นจำนวน 10 โปรแกรม พบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินซึ่งไม่มีความพิการซ้อนและใช้ภาษามือในการ

สื่อสารมีการปรับตัวโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน ดีขึ้นอยู่ในระดับมากหลังการได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริง

ฉันทิพย์ ปีเลย (2546) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามมุกคริสเตียนวิทยา จังหวัดชลบุรี มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักและเข้าใจตนเอง 2) ด้านสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน 3) ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนน้อย จำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 12 คน และกลุ่มควบคุม 12 คน แต่ละกลุ่มได้รับการจัดกิจกรรมจำนวน 12 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวกับเพื่อนมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ 2) โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์ 3) โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวโดยไม่ใช้กลุ่มสัมพันธ์ พบว่านักเรียนที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์มีการปรับตัวกับเพื่อนได้ดีกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวโดยไม่ใช้กลุ่มสัมพันธ์ และนักเรียนที่ใช้กลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนการปรับตัวสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้กลุ่มสัมพันธ์

ชลธิชา มินทร์พยัคฆ์ (2546) ได้ศึกษาการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลอุดรธานี มี 3 ด้าน คือ 1) การปรับตัวของนักเรียนที่มีต่อครู 2) การปรับตัวของนักเรียนที่มีต่อเพื่อน 3) การปรับตัวของนักเรียนที่มีต่อบุคคลทั่วไป โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครองที่ต่างกัน จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง มีการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า 1) นักเรียนที่มีลำดับการเกิดต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมต่อครู และต่อเพื่อนแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่เป็นบุตรคนที่ 1 มีการปรับตัวต่อครูได้มากกว่านักเรียนที่เป็นบุตรคนที่ 2 และ 3 และปรับตัวต่อเพื่อนได้มากกว่านักเรียนที่เป็นบุตรคนที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อเพื่อนและต่อบุคคลทั่วไป แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขายมีการปรับตัวต่อเพื่อนได้มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างทั่วไปและรับราชการ มีการปรับตัวกับเพื่อนได้มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ

เกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการมีการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไปได้มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขายและรับจ้างทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรมีการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไปได้มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพค้าขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเกิด สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครองต่อการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 , .05 และ .01 ตามลำดับ 4) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลำดับการเกิดและสถานภาพทางครอบครัวต่อการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อบุคคลทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลำดับการเกิดและอาชีพของผู้ปกครองต่อการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางครอบครัวและอาชีพของผู้ปกครองต่อการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

ลักษณะ ประถมวงศ์ (2546) ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนเอกลักษณ์แห่งตนและการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร มี 2 ด้าน คือ 1) การปรับตัวทางครอบครัว 2) การปรับตัวในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 2 เป็นนักเรียนโรงเรียนกุนนทริรุทธารามวิทยาคม โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 และโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จำนวน 453 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบสอบถามเอกลักษณ์แห่งตน และแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จากผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนวัยรุ่นได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนอยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนวัยรุ่นมีเอกลักษณ์แห่งตนอยู่ในระดับมาก 3) นักเรียนวัยรุ่นมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมอยู่ในระดับมาก 4) นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนต่างกันมีเอกลักษณ์แห่งตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 5) นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 6) เอกลักษณ์แห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .706

ฐานวดี สายเนตร (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านสังคม และด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ศึกษา 2 ด้าน คือ ด้านสังคม และด้านการเรียน ตัวอย่างคือพระภิกษุ

สามเมตร จำนวน 300 รูป เครื่องมือที่ใช้ จำนวน 7 แบบวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ แต่ละแบบวัดมีข้อคำถาม 10-25 ข้อ จากผลการศึกษาพบว่า 1) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านสังคมและด้านการเรียน คือความสัมพันธ์กับเพื่อน และการยอมรับกฎระเบียบของโรงเรียน 2) จิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านสังคมและด้านการเรียน คือสุขภาพจิต 3) ชุดตัวทำนายที่ประกอบด้วยจิตลักษณะเดิม 3 ตัวแปร สถานการณ์ทางสังคม 3 ตัวแปร ร่วมกัน สามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวด้านสังคมและด้านการเรียนของนักเรียนได้มากกว่ากลุ่มตัวแปรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามลำพัง

จूरिพรธ พูนศรี (2546) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเข้าใจตนเอง 2) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน 3) ด้านการดำเนินชีวิตร่วมกับเพื่อนทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เลือกห้องที่มีคะแนนการปรับตัวกับเพื่อนต่ำตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมาจำนวน 40 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มรวม 14 กิจกรรม 2) กิจกรรมแนะแนวปกติ 3) แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากผลการศึกษาพบว่า 1) หลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีคะแนนในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ใจหยก ขำเทศเจริญ (2547) ได้ศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านบรรยากาศการเรียน 2) ด้านครู 3) ด้านเพื่อน 4) ด้านสถานภาพในครอบครัว (พ่อ แม่ ผู้ปกครอง) 5) ด้านบุคคลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนโดยเลือกใช้หลักของเครซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม 5 ด้าน จากผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยส่วนรวม มีการปรับตัวทางสังคมโดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศการเรียน ด้านครู ด้านเพื่อน ด้านผู้ปกครอง และด้านบุคคลทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพศหญิงมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวม และเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศ

การเรียน ด้านครู ด้านผู้ปกครอง สูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเพื่อนและด้านบุคคลทั่วไปไม่แตกต่างกัน 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวสามารถปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศการเรียน ด้านครู ด้านเพื่อน ด้านสถานภาพในครอบครัว สูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการปรับตัวทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนหญิงมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศการเรียน ด้านครู และด้านผู้ปกครอง สูงกว่านักเรียนชาย ส่วนด้านเพื่อนและด้านบุคคลทั่วไปไม่แตกต่างกัน ด้านครูและด้านผู้ปกครองการดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษ โดยเฉพาะนักเรียนชาย ส่วนนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวสามารถปรับตัวทางสังคม โดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศการเรียน ด้านครู ด้านเพื่อน และด้านสถานภาพในครอบครัว สูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ดังนั้นครูและผู้ปกครองควรดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือเด็กที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว เพื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กสามารถปรับตัวทางสังคมที่ดีต่อไป

ศิริจิพรรณ เพชรหมื่นไวย (2547) ได้ศึกษาเรื่องผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักเข้าใจและยอมรับตนเอง 2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น 3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานสงเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ได้มาจากการทำแบบสอบถามวัดการปรับตัวแบบเจาะจงจำนวน 16 คน แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสอบถามวัดการปรับตัวแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากผลการศึกษาพบว่า 1) หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนดีขึ้นกว่าก่อนการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ที่คะแนนการปรับตัวด้านการปรับตัวกับเพื่อนแตกต่างกันที่ระดับ .01 โดยนักเรียนกลุ่มที่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ มีคะแนนการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

วรัญญา นนทะแสน (2548) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 จังหวัดขอนแก่น มี 6 ด้าน คือ 1) ด้านมาตรฐานทางสังคม 2) ด้านทักษะทางสังคม 3) ด้านแนวโน้มพฤติกรรมที่จะเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม 4) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว 5) ด้าน

ความสัมพันธ์ในโรงเรียน 6) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 362 คน ได้มาโดยการใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามการปรับตัวทางสังคมมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 6 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานทางสังคม ด้านทักษะทางสังคม ด้านแนวโน้มพฤติกรรมที่จะเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน จากผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการศึกษาค้นคว้าระดับการปรับตัวทางสังคมจำแนกตามสถานที่ตั้งและประเภทของโรงเรียนพบว่า (1)นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมืองมีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีการปรับตัวทางสังคมด้านทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวและด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านแนวโน้มพฤติกรรมที่จะเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมและด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านมาตรฐานทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองอยู่ในระดับปานกลางและโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมืองอยู่ในระดับมาก (2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีการปรับตัวทางสังคม ด้านทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมาก ด้านแนวโน้มพฤติกรรมที่จะเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมอยู่ในระดับน้อย ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านมาตรฐานทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับน้อย 2) นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมืองมีการปรับตัวโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการปรับตัวทางสังคมโดยรวมดีกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านแนวโน้มพฤติกรรมที่จะเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม และด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

สารจร โจตรง (2548) การศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น มี 5 ด้าน คือ 1) การเข้าใจตนเองและผู้อื่น 2) การสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น 3) การจัดการความขัดแย้งระหว่างบุคคล 4) การทำงานร่วมกับผู้อื่น 5) การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 470 คน เครื่องมือ

ที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่นนมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาและการปรับตัวทางสังคม จากผลการศึกษาพบว่า 1) การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง 2) นักเรียนวัยรุ่นที่มีเพศต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน และบิดามารดามีรายได้รวมต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) นักเรียนวัยรุ่นชายและนักเรียนวัยรุ่นหญิงมีปัญหาการปรับตัวทางสังคม 3 ด้าน คือ ด้านการจัดความขัดแย้งระหว่างบุคคล ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่น โดยมีลักษณะการเผชิญปัญหาแบบโต้ตอบและแบบหลีกเลี่ยง

เทียมแข ขุมทอง (2548) ได้ศึกษาเรื่องการดูแลและการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดุสิต กรุงเทพมหานคร มี 3 ด้าน คือ 1) การปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู 2) การปรับตัวทางสังคมที่มีต่อเพื่อน 3) การปรับตัวทางสังคมที่มีต่อบุคคลทั่วไป โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พบว่าพฤติกรรมดูแลตนเองและการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมแนะแนว เพื่อให้นักเรียนสามารถดูแลตนเองและปรับตัวทางสังคมต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไปได้ดียิ่งขึ้นและมีเจตคติในทางบวกมากขึ้น

นัญญา สวยศ (2549) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ มี 2 ด้าน คือ 1) ด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่น 2) ด้านทักษะทางสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้คือกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคม จำนวน 10 กิจกรรม เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ และแบบประเมินความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จากการศึกษาพบว่าหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแล้วนักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

เพ็ญประภา เทียมสม (2551) ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวทางสังคมของผู้พิการทางด้านร่างกาย มี 3 ด้าน คือ 1) การเข้าใจตนเอง 2) ด้านเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น 3) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างคือผู้พิการทางด้านร่างกายจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการปรับตัวทางสังคมมาตราส่วนประมาณ

ค่า 3 ระดับ มี 3 ด้าน คือ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านเจตคติที่ดีต่อผู้อื่น และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงจำนวน 8 ครั้ง จากการศึกษาพบว่า 1) ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวทางสังคมของผู้พิการด้านร่างกายดีขึ้นเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเข้าใจตนเอง หลังจากได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวทางสังคม ผู้พิการสามารถเข้าใจตนเอง แยกแยะความถูกต้อง เข้าใจและควบคุมอารมณ์ของตนเองให้เหมาะสม ส่งผลให้มีความสุขและปฏิบัติตัวต่อตนเองและผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี ด้านเจตคติที่ดีต่อผู้อื่นหลังจากได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวทางสังคม ผู้พิการสามารถมีเจตคติที่ดีกับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม มองโลกในแง่ดี เข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักการปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ได้ดี รู้คุณค่าของชีวิต รักตนเองและเข้าใจผู้อื่น ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น หลังจากได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวทางสังคม ผู้พิการสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสมและกล้าที่จะเผชิญความจริงที่เป็นอยู่ รู้สึกผ่อนคลายกับการเก็บกดไว้ภายในจิตใจค่อยๆระบายออกมา ทำให้ผู้พิการมีความสุขกับสังคม ตลอดจนความรักใคร่กลมเกลียวของญาติพี่น้องและสังคม 2) ผู้พิการทางด้านร่างกาย หลังจากได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวทางสังคม โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน ดีขึ้นกว่าก่อนการได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิชชีมา ทนศิริ (2551) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น มี 4 ด้าน คือ 1) ความสัมพันธ์กับครอบครัว 2) ความสัมพันธ์กับโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์กับเพื่อน 4) ความสัมพันธ์กับชุมชนและบุคคลทั่วไป โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 16 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แบบวัดการปรับตัวทางสังคมมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงทำการทดลอง 13 ครั้ง การทดลองแบ่งเป็น 3 ครั้ง คือ ระยะเวลาก่อนการทดลอง ระยะเวลาทดลอง และระยะติดตามผลจากการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนวัยรุ่นที่เข้าโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริงมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนวัยรุ่นที่เข้าโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎี

เผชิญความจริงในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลมีค่าคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวทางสังคม สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิตตริน มงคลชัย (2551) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง มี 4 ด้าน คือ 1) การปรับตัวเข้ากับเพื่อนและบุคคลทั่วไป 2) การฝึกการเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ 3) การยอมรับตนเองและผู้อื่น 4) การปฏิบัติตามระเบียบวินัย โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียน โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2550 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 20 คน เข้าเป็นกลุ่มทดลอง 6 กิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบประเมินความสามารถในการปรับตัวทางสังคมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และโปรแกรมการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมทักษะการปรับตัวทางสังคม พบว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการปรับตัวทางสังคมโดยรวมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีคะแนนการปรับตัวทางสังคมรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการปรับตัวเข้ากับเพื่อนและบุคคลทั่วไป ด้านการฝึกการเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่น และด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัย เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553 โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 7 คน โดยครูประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือกจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการอยู่ร่วมกับเพื่อนในห้องเรียน

ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลความพิการของกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	อายุ	ลักษณะความพิการ	ระดับการสูญเสีย	
			ขวา	ซ้าย
1	11	บกพร่องทางการได้ยิน	88	87
2	12	บกพร่องทางการได้ยิน	97	100 ⁺
3	13	บกพร่องทางการได้ยิน	78	93
4	12	บกพร่องทางการได้ยิน	100 ⁺	98
5	13	บกพร่องทางการได้ยิน	100 ⁺	78
6	12	บกพร่องทางการได้ยิน	98	95
7	14	บกพร่องทางการได้ยิน	96	100 ⁺

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบมีคำตอบให้เลือกตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ มีขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้

2.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบวัดการปรับตัวทางสังคม

2.1.2 ศึกษา ค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับแบบวัดการปรับตัวทางสังคมจากเอกสาร

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 กำหนดขอบเขตของนิยามปฏิบัติการเกี่ยวกับแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

2.1.4 สร้างแบบวัดการปรับตัวทางสังคมเป็นข้อคำถาม แบบมีคำตอบให้เลือกตอบ จำนวน 3 ด้าน ด้านละ 17 ข้อ รวมเป็น 51 ข้อ ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการวัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้เหมาะกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีแนวทางจากแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนของ จูรีพรหม พูนศรี (2546) แบบสอบถามการปรับตัวกับเพื่อนของ

ฉันทิพย์ ปีเลย์ (2545) และแบบประเมินความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของฉันทิญา สวยศด (2549) ซึ่งแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการเข้าใจตนเอง
- 2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 3) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

2.1.5 นำแบบวัดการปรับตัวทางสังคมที่สร้างขึ้นไปหาค่าความตรงตามเนื้อหา และตรงตามโครงสร้าง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวจำนวน 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถาม ในแบบวัดที่สร้างขึ้นว่าสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะต่างๆตามนิยามศัพท์ของการวิจัยครั้งนี้ หรือไม่ ได้ค่า IOC เป็นรายด้านคือ ด้านการรู้จักเข้าใจและยอมรับตนเอง $IOC \geq 0.50$ มีทั้งสิ้น 14 ข้อ และน้อยกว่า 0.50 มีจำนวน 3 ข้อ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น $IOC \geq 0.50$ มีทั้งสิ้น 14 ข้อ และน้อยกว่า 0.50 มีจำนวน 3 ข้อ และด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น $IOC \geq 0.50$ มีทั้งสิ้น 13 ข้อ และน้อยกว่า 0.50 มีจำนวน 4 ข้อ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมโดยการคัดเลือกให้ เหลือข้อคำถาม 3 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ

2.1.6 นำแบบวัดการปรับตัวทางสังคมที่ผ่านการตรวจสอบความตรงแล้วไป ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ ที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามที่กำหนดไว้เพื่อวิเคราะห์ ความสอดคล้องภายใน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับคะแนน รวมของแบบวัดทั้งหมด (การหาค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับ) ได้ค่าความเที่ยง .599

2.1.7 นำแบบวัดการปรับตัวทางสังคมไปใช้ในการวัดกับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ลักษณะของแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินที่ใช้ในการวิจัยเป็นการประเมินความ เข้าใจ ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียนเอง แบบมาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ข้อคำถามมีความหมาย ในเชิงบวก และเชิงลบ ข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการเข้าใจตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 – 10
2. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ได้แก่ ข้อ 11 – 20

3. ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ
ได้แก่ ข้อ 21 – 30

เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นข้อคำถามเชิงบวก ได้แก่ข้อ 1, 2, 6, 7, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 21, 23, 25, 26, 27, 29 แต่ละข้อคำถามให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มาก ให้ 4 คะแนน

ปานกลาง ให้ 3 คะแนน

น้อย ให้ 2 คะแนน

น้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

กลุ่มที่ 2 เป็นข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ข้อ 3, 4, 5, 8, 9, 13, 14, 18, 19, 20, 22, 24, 28, 30 แต่ละข้อคำถามให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด ให้ 1 คะแนน

มาก ให้ 2 คะแนน

ปานกลาง ให้ 3 คะแนน

น้อย ให้ 4 คะแนน

น้อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

2.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

ในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน มีจำนวน 12 กิจกรรม มีขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้

2.2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

2.2.2 ศึกษารายละเอียดจากทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

2.2.3 กำหนดนิยามปฏิบัติการ

2.2.4 สร้างชุดกิจกรรมแนะแนว โดยแบ่งชุดกิจกรรมออกเป็น 3 ด้าน มี 12 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ กิจกรรมที่ 12 บัณฑิตนิเทศ และกิจกรรมตามด้าน ดังนี้

1) ด้านการเข้าใจตนเอง ได้แก่ กิจกรรมที่ 2 ใจเขาใจเรา กิจกรรมที่ 3 กลับตัวกลับใจ กิจกรรมที่ 4 เรื่องของฉัน

2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ กิจกรรมที่ 5 ปริศนาจากดวงดาว
กิจกรรมที่ 6 ประทับใจในตัวเธอ กิจกรรมที่ 7 ขอมอบดอกไม้

3) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น มีกลุ่มคุ้นเคยกับกลุ่มใหม่
กลุ่มคุ้นเคยคือ กลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนมีจำนวน 7 คน ได้แก่ กิจกรรมที่ 8 ช่วยกันคนละไม้คนละมือ
กิจกรรมที่ 9 ดอกไม้สายสัมพันธ์ และกลุ่มใหม่คือมีเพื่อนนอกชั้นเรียนเพิ่มมาอีกจำนวน 7 คน
รวมมีจำนวนนักเรียน 14 คน ได้แก่ กิจกรรมที่ 10 จิ๊กซอว์รวมใจ กิจกรรมที่ 11 ภาพของเรา

ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
กลุ่มในแต่ละครั้ง เพื่อให้เหมาะกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ โดยดำเนินกิจกรรมตาม
วงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน (ERGA) คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์(Experiencing) สะท้อนกลับการ
รับรู้ (Reflecting) สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ทดและนำไปปฏิบัติ (Applying)

2.2.5 นำชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว
จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายในระหว่างนิยามปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา
และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 4 ขั้นตอน (ERGA)

2.2.6 ปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มให้เหมาะสมตามคำแนะนำของ
ผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.7 นำชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อ
หาข้อบกพร่องในด้านความชัดเจนของกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้ แล้ว
นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองต่อไป

นำชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 12 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์
ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ทุกวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เวลา 14.00 -15.00 น.

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

ในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน มีขั้นตอน
ในการพัฒนาดังนี้

2.3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของเด็ก
บกพร่องทางการได้ยิน

2.3.2 ศึกษารายละเอียดจากทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
สร้างแบบสอบถาม

2.2.3 สร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการทดลอง

3.1.1 เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลอง โดยขออนุญาตจากผู้อำนวยการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความร่วมมือในการใช้สถานที่ และการจัดเวลาของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

3.1.2 เลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดลองโดยการเลือกแบบเจาะจงนักเรียน บกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553 มาจำนวน 1 ห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 7 คน แล้วจึงพูดคุย นัดหมายวันเวลากับนักเรียน

3.2 ขั้นดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินแล้วบันทึกผลเป็นคะแนนก่อนการทดลอง
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม 12 กิจกรรม เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ทุกวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เวลา 14.00 -15.00 น.
- 3) ผู้วิจัยบันทึกการสอนจากการสอนชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทั้ง 12 กิจกรรม

ตารางที่ 3.2 การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	เวลา	สถานที่
1	19 กรกฎาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
2	21 กรกฎาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
3	23 กรกฎาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
4	28 กรกฎาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
5	30 กรกฎาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
6	2 สิงหาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
7	4 สิงหาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
8	6 สิงหาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
9	9 สิงหาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
10	11 สิงหาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
11	16 สิงหาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1
12	18 สิงหาคม 2553	14.00 – 15.00 น.	ห้อง ป. 5/1

หมายเหตุ วันจันทร์ที่ 26 กรกฎาคม 2553 , วันศุกร์ที่ 13 สิงหาคม 2552 โรงเรียนหยุด จึงเป็น 5 สัปดาห์

3.3 หลังการทดลอง

3.3.1 หลังดำเนินการทดลองแล้วให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน แล้วบันทึกผลเป็นคะแนนหลังการทดลอง และทำแบบสอบถามความคิดเห็น

3.3.2 นำคะแนนที่ได้ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

ตารางที่ 3.3 คะแนนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ลำดับที่	คะแนนก่อนการใช้ชุดกิจกรรม	คะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรม
1	116	144
2	98	142
3	103	139
4	85	132
5	106	142
6	85	136
7	81	127

ตารางที่ 3.4 คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	37
มาก	22
ปานกลาง	6
น้อย	3
น้อยที่สุด	2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยวิธีของวิลคอกซัน (Wilcoxon Signed Rank Test)

4.2 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มโดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้ค่าร้อยละ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยวิธีของวิลคอกชัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี โดยมีลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สถานภาพของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

2.1 ข้อมูลพื้นฐาน

2.2 เสนอผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มภาพรวม

2.3 เสนอผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มรายด้าน

2.4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมแต่ละด้านของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินและแบบสอบถามความคิดเห็น

1. สถานภาพของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553 ที่ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 7 คน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบบนัยสำคัญทางสถิติจะแสดงด้วยสัญลักษณ์

* แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ที่ได้มาโดยการเจาะจง 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 7 คน โดยมีข้อมูลพื้นฐานดังตารางที่ 4.1 และ 4.2

ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	5	71.4
หญิง	2	28.6

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า มีเพศชาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 เพศหญิงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6

ตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
11	1	14.3
12	3	42.9
13	2	28.6
14	1	14.3

จากตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คน เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 11 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 อายุ 12 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 อายุ 13 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.6 อายุ 14 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3

การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลมาจากการทดลอง โดยมีเป้าหมายสำคัญที่จะตรวจสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป โดยวิธีของวิลคอกชัน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอดังนี้

2.2 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มภาพรวม

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มภาพรวม

ระยะเวลา	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	7	96.28	13.03	-2.371	*.018
หลังการทดลอง	7	137.42	6.16		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มนักเรียนมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นหลังการได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อนและ
หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มภาพรวม

คนที่	คะแนนก่อนการ ทดลอง (x)	คะแนนหลังการ ทดลอง (y)	ผลต่าง (y-x)	ทิศทางของ ความแตกต่าง	เครื่องหมาย
1	116	144	28	หลัง > ก่อน	+
2	98	142	44	หลัง > ก่อน	+
3	103	139	36	หลัง > ก่อน	+
4	85	132	47	หลัง > ก่อน	+
5	106	142	36	หลัง > ก่อน	+
6	85	136	51	หลัง > ก่อน	+
7	81	127	46	หลัง > ก่อน	+

จากตารางที่ 4.4 พบว่าทิศทางของความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มทดลอง คะแนน
หลังการทดลองมากกว่าคะแนนก่อนการทดลองทุกราย จึงมีเครื่องหมายเป็น + ทุกคน โดยมีผลต่าง
สูงสุด 51 ผลต่างต่ำสุด 28

2.3 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มรายด้าน

2.3.1 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ด้านการเข้าใจตนเอง

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการเข้าใจตนเอง

ระยะเวลา	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	7	29.28	3.45	-2.375	*.018
หลังการทดลอง	7	45.42	1.71		

*p < .05

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านที่ 1 การเข้าใจตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มในด้านที่ 1 การเข้าใจตนเอง นักเรียนมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นหลังการได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อน
และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการเข้าใจตนเอง

คนที่	คะแนนก่อนการ ทดลอง (x)	คะแนนหลังการ ทดลอง (y)	ผลต่าง (y-x)	ทิศทางของ ความแตกต่าง	เครื่องหมาย
1	34	46	12	หลัง > ก่อน	+
2	30	47	17	หลัง > ก่อน	+
3	31	46	15	หลัง > ก่อน	+
4	27	43	16	หลัง > ก่อน	+
5	32	47	15	หลัง > ก่อน	+
6	27	46	19	หลัง > ก่อน	+
7	24	43	19	หลัง > ก่อน	+

จากตารางที่ 4.6 พบว่าทิศทางของความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มทดลอง คะแนน
หลังการทดลองมากกว่าคะแนนก่อนการทดลองทุกราย จึงมีเครื่องหมายเป็น + ทุกคน โดยมี
ผลต่างสูงสุด 19 ผลต่างต่ำสุด 12

2.3.2 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ระยะเวลา	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	7	32.42	5.99	-2.375	*.018
หลังการทดลอง	7	46.57	2.57		

*p < .05

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นนักเรียนมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นหลังการได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

คนที่	คะแนนก่อนการ ทดลอง (x)	คะแนนหลังการ ทดลอง (y)	ผลต่าง (y-x)	ทิศทางของ ความแตกต่าง	เครื่องหมาย
1	41	50	9	หลัง > ก่อน	+
2	35	50	15	หลัง > ก่อน	+
3	33	45	12	หลัง > ก่อน	+
4	25	44	19	หลัง > ก่อน	+
5	38	47	9	หลัง > ก่อน	+
6	27	46	19	หลัง > ก่อน	+
7	28	44	16	หลัง > ก่อน	+

จากตารางที่ 4.8 พบว่าทิศทางของความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มทดลอง คะแนนหลังการทดลองมากกว่าคะแนนก่อนการทดลองทุกราย จึงมีเครื่องหมายเป็น + ทุกคน โดยมีผลต่างสูงสุด 19 ผลต่างต่ำสุด 9

2.3.3 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ระยะเวลา	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการทดลอง	7	34.57	4.31	-2.384	*.017
หลังการทดลอง	7	45.42	2.93		

*p < .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น นักเรียนมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นหลังการได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อนและ
หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

คนที่	คะแนนก่อนการ ทดลอง (x)	คะแนนหลังการ ทดลอง (y)	ผลต่าง (y-x)	ทิศทางของ ความแตกต่าง	เครื่องหมาย
1	41	48	7	หลัง > ก่อน	+
2	33	45	12	หลัง > ก่อน	+
3	39	48	9	หลัง > ก่อน	+
4	33	45	12	หลัง > ก่อน	+
5	36	48	12	หลัง > ก่อน	+
6	31	44	13	หลัง > ก่อน	+
7	29	40	11	หลัง > ก่อน	+

จากตารางที่ 4.10 พบว่าทิศทางของความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มทดลอง คะแนน
หลังการทดลองมากกว่าคะแนนก่อนการทดลองทุกราย จึงมีเครื่องหมายเป็น + ทุกคน โดยมี
ผลต่างสูงสุด 13 ผลต่างต่ำสุด 7

2.3.4 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มรายด้าน

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มรายด้าน

ด้าน	ระยะเวลา	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
การเข้าใจตนเอง	ก่อนการทดลอง	7	29.28	3.45	-2.375	*.018
	หลังการทดลอง	7	45.42	1.71		
ความสัมพันธ์กับผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	7	32.42	5.99	-2.375	*.018
	หลังการทดลอง	7	46.57	2.57		
การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	7	34.57	4.31	-2.384	*.017
	หลังการทดลอง	7	45.42	2.93		

*p < .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าด้านที่ 1 ด้านที่ 2 และด้านที่ 3 กลุ่มทดลองมีคะแนนการปรับตัวทางสังคมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทั้ง 3 ด้าน นักเรียนมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นหลังการได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก่อน
และหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มรายด้าน

ด้าน	คะแนนก่อน การทดลอง (x)	คะแนนหลังการ ทดลอง (y)	ผลต่าง (y-x)	ทิศทางของ ความแตกต่าง	เครื่องหมาย
การเข้าใจ					
ตนเอง	205	318	113	หลัง > ก่อน	+
ความสัมพันธ์					
กับผู้อื่น	227	328	101	หลัง > ก่อน	+
การทำกิจกรรม					
ร่วมกับผู้อื่น	242	318	76	หลัง > ก่อน	+

จากตารางที่ 4.12 พบว่าทิศทางของความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มทดลอง คะแนน
หลังการทดลองมากกว่าคะแนนก่อนการทดลองทุกด้าน จึงมีเครื่องหมายเป็น + ทุกด้าน โดยมี
ผลต่างสูงสุด 113 ผลต่างต่ำสุด 76

2.4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมแต่ละด้านของนักเรียน บทพร้อมทางการได้ยินและแบบสอบถามความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนในขณะนี้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 ด้านการเข้าใจตนเอง

ก่อนการทดลอง

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนก่อนการทดลอง พบว่านักเรียนไม่กล้าแสดงออกในการแนะนำตนเองหน้าชั้นเรียน เวลาครูถามคำถามจะไม่ค่อยมีนักเรียนตอบคำถาม ครูต้องระบุชื่อเป็นรายบุคคลนักเรียนจึงจะตอบคำถาม เวลานั่งหรือจัดชั้นเรียนก็จัดเป็นแถว ไม่จัดที่นั่งเป็นวงกลม ให้บอกชื่อสิ่งที่ชอบ หรือข้อดี ข้อเสียของตนเอง จะใช้เวลานานไม่กล้าตอบ ขาดทักษะการรู้จัก เข้าใจ ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์ต่างๆที่เหมาะสม

หลังการทดลอง

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังการทดลอง พบว่านักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการแนะนำตนเองเพิ่ม แสดงพฤติกรรมขึ้น ครูถามคำถามก็กล้าที่จะตอบมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกันและกัน บอกข้อดี ข้อเสีย ของตนเองได้ บอกสิ่งที่ตนเองชอบและไม่ชอบได้ บอกประโยชน์และการนำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ แสดงพฤติกรรมรู้จักและเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์ต่างๆได้ดีขึ้น มีความเหมาะสมมากขึ้น

2.4.2 ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ก่อนการทดลอง

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนก่อนการทดลอง พบว่านักเรียนไม่ค่อยกล้าแสดงออกในการเดินเมื่อครูเปิดเพลง ยังไม่รู้จักมารยาทในการทักทายกับเพื่อน รู้จักและขาดทักษะในการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความประทับใจมีน้อย รู้จักข้อดีและประโยชน์ของพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความประทับใจน้อย แสดงพฤติกรรมการให้ และรับ ยังไม่เหมาะสม เช่น เมื่อได้รับของจากเพื่อนไม่กล่าวคำขอบคุณ หรือขอบใจ

หลังการทดลอง

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังการทดลอง พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในการเต้นเมื่อครูเปิดเพลงมากขึ้น นักเรียนมีความสุขสนุกสนานมากขึ้น นักเรียนมีมารยาทในการทักทาย รู้จักพฤติกรรมและมีทักษะในการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความประทับใจ รู้ข้อดีและประโยชน์ของพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นประทับใจ ทำให้เพื่อนเกิดการยอมรับและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยมีการแสดงพฤติกรรมทักทาย ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย กันและกันของนักเรียนมากขึ้น มีทักษะในการแสดงพฤติกรรมการให้ และรับ ได้ อย่างเหมาะสมมากขึ้น

2.4.3 ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ก่อนการทดลอง

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนก่อนการทดลอง พบว่านักเรียนยังไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นกันในกลุ่ม มีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบในการทำงาน นักเรียนยังบอกประโยชน์ของการทำงานกลุ่มยังไม่ค่อยได้ ขาดทักษะและการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม

หลังการทดลอง

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังการทดลอง พบว่านักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเล่นและการร้องเพลง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนมากขึ้น มีความร่วมมือร่วมใจกัน มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มร่วมกันเพิ่มมากขึ้น นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น นักเรียนบอกประโยชน์ของการทำงานกลุ่มได้ รู้จักวิธีการปฏิบัติตนเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดทักษะและมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มเพิ่มมากขึ้น รู้จักความแตกต่างของการทำงานคนเดียวกับการทำงานกลุ่ม

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยจำแนกตามระดับความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ระดับความคิดเห็น	คะแนน	ร้อยละ
มากที่สุด	37	52.86
มาก	22	31.43
ปานกลาง	6	8.57
น้อย	3	4.28
น้อยที่สุด	2	2.86

จากตารางที่ 4.13 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คน เมื่อจำแนกตามระดับความคิดเห็น พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีจำนวน 37 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 52.86 ระดับความคิดเห็นมาก มีจำนวน 22 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 31.43 ระดับความคิดเห็นปานกลาง มีจำนวน 6 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 8.57 ระดับความคิดเห็นน้อย มีจำนวน 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 4.28 ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด มีจำนวน 2 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 2.86 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีระดับความคิดเห็นที่ดีหลังการได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1.1 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

1.1.2 เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเป็นรายด้าน

1.1.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2553 ที่ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 7 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

2) ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็ก
บกพร่องทางการได้ยิน

3) บันทึกการสอน

4) แบบสอบถามความคิดเห็น

1.2.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

1) ขั้นตอนเตรียมการทดลอง

(1) เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ในการทดลอง โดยขออนุญาตจาก
ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความร่วมมือในการใช้
สถานที่ และการจัดเวลาของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

(2) เลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดลองโดยการเลือกแบบเจาะจง
นักเรียนบกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา
2553 มาจำนวน 1 ห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 7 คน แล้วจึง
พูดคุย นัดหมายวันเวลากับนักเรียน

2) ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

(1) ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็ก
บกพร่องทางการได้ยินแล้วบันทึกผลเป็นคะแนนก่อนการทดลอง

(2) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะ
แนวกลุ่ม 12 กิจกรรม เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ทุกวันจันทร์
วันพุธ และวันศุกร์ เวลา 14.00 -15.00 น.

(3) ผู้วิจัยบันทึกการสอนจากการสอนชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทั้ง 12
กิจกรรม

3) หลังการทดลอง

(1) หลังดำเนินการทดลองแล้วให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการ
ปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน แล้วบันทึกผลเป็นคะแนนหลังการทดลอง และ
ทำแบบสอบถามความคิดเห็น

(2) นำคะแนนที่ได้ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ไปวิเคราะห์
ตามวิธีการทางสถิติ

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยวิธีของวิลคอกซัน (Wilcoxon Signed Rank Test)

2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มโดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้คำร้อยละ

1.3 ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 นักเรียนที่ได้เข้าร่วมทดลองการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินภาพรวม มีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมที่สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวเพิ่มขึ้น

1.3.2 นักเรียนที่ได้เข้าร่วมทดลองการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินรายด้าน มีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมที่สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเด็กนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านการเข้าใจตนเอง

ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมเข้ากับเพื่อนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการเข้าใจตนเองมีคะแนนการปรับตัวสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มนักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านการเข้าใจตนเองเพิ่มขึ้น

2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมเข้ากับเพื่อนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นมีคะแนนการปรับตัวสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าหลังการ

ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มนักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นเพิ่มขึ้น

3) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมเข้ากับเพื่อนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นมีคะแนนการปรับตัวสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มนักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น

1.3.3 ความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม มีระดับความคิดเห็นมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 84.29 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม 3 ด้าน ของนักเรียน คือ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีพฤติกรรมปรับตัวทางสังคมที่มากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเด็กนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยมีข้อมูลแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านการเข้าใจตนเอง พบว่านักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการแนะนำตนเองเพิ่ม แสดงพฤติกรรมขึ้น ครูถามคำถามก็กล้าที่จะตอบมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกันและกัน บอกข้อดี ข้อเสีย ของตนเองได้ บอกสิ่งที่ตนเองชอบและไม่ชอบได้ บอกประโยชน์และการนำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ แสดงพฤติกรรมรู้จักและเข้าใจความรู้สึก ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น มีความเหมาะสมมากขึ้น

2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในการเดินเมื่อครูเปิดเพลงมากขึ้น นักเรียนมีความสนุกสนานมากขึ้น นักเรียนมีมารยาทในการทักทาย รู้จักพฤติกรรมและมีทักษะในการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความประทับใจ รู้ข้อดีและประโยชน์ของพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นประทับใจ ทำให้เพื่อนเกิดการยอมรับและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยมีการแสดงพฤติกรรมทักทาย ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย กันและกันของนักเรียนมากขึ้น มีทักษะในการแสดงพฤติกรรมการให้ และรับ ได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

3) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น พบว่านักเรียนมีความสนุกสนานในการเล่นและการร้องเพลง มีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนมากขึ้น มีความร่วมมือร่วมใจกัน มีความรับผิดชอบในการ

ทำงานกลุ่มร่วมกันเพิ่มมากขึ้น นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น นักเรียนบอกประโยชน์ของการทำงานกลุ่มได้ รู้จักวิธีการปฏิบัติตนเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดทักษะและมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มเพิ่มมากขึ้น รู้จักความแตกต่างของการทำงานคนเดียวกับการทำงานกลุ่ม

2. อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มรายด้าน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่าเด็กนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมที่สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าเด็กบกพร่องทางการได้ยินมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม สูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ซึ่งการเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มพบว่านักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 96.28 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มแล้วนักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 137.4 และมีทิศทางของความแตกต่างในกลุ่มของคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมากกว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทุกคนเนื่องจากมีเครื่องหมายเป็นบวกทุกคนจากการทดสอบด้วยสถิติการทดสอบโดยวิธีของวิลคอกซัน โดยมีผลต่างสูงสุด 51 คะแนน และผลต่างต่ำสุด 28 คะแนน แสดงให้เห็นว่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินสูงขึ้นกว่า ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทิพย์ ปีเลย์ (2545) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามมุกคริสเตียนวิทยา จังหวัดชลบุรี พบว่านักเรียนที่ได้รับกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์มีการปรับตัวกับเพื่อน ได้ดีกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวโดยไม่ใช้กลุ่มสัมพันธ์ และนักเรียนที่ใช้กลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนการปรับตัวสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้กลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จูรีพรรณ พุนศรี (2546) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พบว่าหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ศิริวิพรรณ เพชรหมื่นไวย (2547) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสิมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่าหลังจากที่ได้ทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวดีขึ้นกว่าก่อนการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นัญญา สวยสด (2549) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ พบว่าหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแล้วนักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จิตตริน มงคลชัย (2550) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง พบว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการปรับตัวทางสังคมโดยรวมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สาวตรี อินสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้มณฑลภูเก็ต พบว่านักเรียนที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนดีขึ้น และนักเรียนที่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนดีมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ณัฐวิรุ์ นงนุช (2552) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการรู้จักและเข้าใจตนเองภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการศึกษารายด้านพบว่าเด็กนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ทั้ง 3 ด้าน มีการปรับตัวทางสังคมที่สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มพบว่ามิติสทางของความแตกต่างในกลุ่มของคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทุกด้าน เนื่องจากมีเครื่องหมายเป็นบวกทุกด้านจากการทดสอบด้วยสถิติการทดสอบ โดยวิธีของวิลคอกซัน โดยมีผลต่างสูงสุด 113 คะแนน และผลต่างต่ำสุด 76 คะแนน แสดงให้เห็นว่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน ทั้ง 3 ด้าน สูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ดังนี้

1) ด้านการเข้าใจตนเอง จากผลการวิจัยพบว่าเด็กนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมด้านการเข้าใจตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มพบว่านักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 29.28 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มแล้วนักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 45.42 และมีทิศทางของความแตกต่างในกลุ่มของคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทุกคนเนื่องจากมีเครื่องหมายเป็นบวกทุกคนจากการทดสอบด้วยสถิติการทดสอบโดยวิธีของวิลคอกซัน โดยมีผลต่างสูงสุด 19 คะแนน และผลต่างต่ำสุด 12 คะแนน แสดงให้เห็นว่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินด้านการเข้าใจตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่ใช้พัฒนาในด้านนี้ได้แก่ กิจกรรมใจเขาใจเรา กิจกรรมกลับตัวกลับใจ และกิจกรรมเรื่องของฉัน

จากผลการวิจัยด้านการเข้าใจตนเอง แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มสามารถส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม และช่วยพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนด้านการเข้าใจตนเองได้ โดยใช้กิจกรรมใจเขาใจเราเพื่อให้นักเรียนได้รับรู้ และเข้าใจความรู้สึกของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม กิจกรรมกลับตัวกลับใจเพื่อให้นักเรียนรู้จัก เข้าใจ พฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน และสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อเพื่อนได้อย่างเหมาะสม และกิจกรรมเรื่องของฉันเพื่อให้นักเรียนเกิดการรับรู้ เข้าใจ ความรู้สึกของตนเองและยอมรับความรู้สึกที่มีต่อตนเอง

2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น จากผลการวิจัยพบว่าเด็กนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มพบว่านักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 32.42 ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มแล้วนักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 46.57 และมีทิศทางของความแตกต่างในกลุ่มของคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทุกคนเนื่องจากมีเครื่องหมายเป็นบวกทุกคนจากการทดสอบด้วยสถิติการทดสอบโดยวิธีของวิลคอกซัน โดยมีผลต่างสูงสุด 19 คะแนน และผลต่างต่ำสุด 9 คะแนน แสดงให้เห็นว่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่ใช้พัฒนาในด้านนี้ได้แก่ กิจกรรมปริศนาจากดวงดาว กิจกรรมประทับใจในตัวเธอ และกิจกรรมขอมอบดอกไม้

จากผลการวิจัยด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มสามารถส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม และช่วยพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ เพราะการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มช่วยพัฒนาให้นักเรียนสร้างความประทับใจต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดการยอมรับและมีสัมพันธ์ที่ดีโดยแสดงพฤติกรรมในการทักทาย ยิ้มแย้ม ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย เป็นผู้ให้และรับ อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยใช้กิจกรรมปริศนาจากดวงดาว เพื่อให้นักเรียนทราบมารยาทในการทักทายและแสดงพฤติกรรมทั้งสี่หน้า ท่าทาง คำพูด ในการทักทายเพื่อนได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมประทับใจในตัวเธอ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการสร้าง ความประทับใจต่อผู้อื่นที่แสดงให้เห็นถึงความสนใจและใส่ใจต่อเพื่อน เพื่อเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และกิจกรรมขอมอบดอกไม้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการให้และการรับ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ให้และการเป็นผู้รับอย่างถูกต้องเหมาะสม

3) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

จากผลการวิจัยพบว่าเด็กนักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมีการปรับตัวทางสังคมด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งการเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มพบว่านักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 34.57 ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มแล้วนักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 45.42 และมีทิศทางของความแตกต่างในกลุ่มของคะแนนหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มมากกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มทุกคนเนื่องจากมีเครื่องหมายเป็นบวกทุกคนจากการทดสอบด้วยสถิติการทดสอบโดยวิธีของวิลคอกชัน โดยมีผลต่างสูงสุด 13 คะแนน และผลต่างต่ำสุด 7 คะแนน แสดงให้เห็นว่าคะแนนการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่ใช้พัฒนาในด้านนี้แบ่งเป็นกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนมีจำนวน 7 คน ได้แก่ กิจกรรมช่วยกันคนละไม้คนละมือ กิจกรรมดอกไม้สายสัมพันธ์ และกลุ่มเพื่อนนอกชั้นเรียนร่วมทำกิจกรรมด้วย รวมมีจำนวนนักเรียน 14 คน ได้แก่ กิจกรรมจิ๊กซอว์รวมใจ กิจกรรมภาพของเรา

จากผลการวิจัยด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มสามารถส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม และช่วยพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นเพราะการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มช่วยพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้อื่นโดยการแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน มีความร่วมมือในการทำงานและความรับผิดชอบในการทำงาน โดยใช้กิจกรรมช่วยกันคนละไม้คนละมือ

เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น มีความร่วมมือในการทำงาน และมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมดอกไม้สายสัมพันธ์เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้อื่นได้โดยมีความร่วมมือ สามารถแสดงความคิดเห็น และรู้จักรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ส่วนกิจกรรมจิ๊กซอว์รวมใจ และกิจกรรมภาพของเรา ทำให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น มีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีการเรียนรู้วิธีการพัฒนาการปรับตัวที่เหมาะสมเมื่อต้องทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้อื่น

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมที่มากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเด็กนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยมีข้อมูลแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านการเข้าใจตนเอง พบว่านักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการแนะนำตนเองเพิ่ม แสดงพฤติกรรมขึ้น ครูถามคำถามก็กล้าที่จะตอบมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกันและกัน บอกข้อดี ข้อเสีย ของตนเองได้ บอกสิ่งที่ตนเองชอบและไม่ชอบได้ บอกประโยชน์และการนำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ แสดงพฤติกรรมรู้จักและเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น มีความเหมาะสมมากขึ้น

จากการศึกษาพฤติกรรมด้านการเข้าใจตนเอง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม จึงสามารถส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม และช่วยพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนด้านการเข้าใจตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการรู้จักและเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น มีความเหมาะสมมากขึ้น

2) ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในการเต้นเมื่อครูเปิดเพลงมากขึ้น นักเรียนมีความสนุกสนานมากขึ้น นักเรียนมีมารยาทในการทักทาย รู้จักพฤติกรรมและมีทักษะในการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นเกิดความประทับใจ รู้ข้อดีและประโยชน์ของพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นประทับใจ ทำให้เพื่อนเกิดการยอมรับและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยมีการแสดงพฤติกรรมทักทาย ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย กันและกัน ของนักเรียนมากขึ้น มีทักษะในการแสดงพฤติกรรมการให้ และรับ ได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

จากการศึกษาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม จึงสามารถส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม และช่วย

พัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น จึงสร้างความประทับใจต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดการยอมรับและมีสัมพันธ์ที่ดีโดยแสดงพฤติกรรมในการทักทาย ยิ้มแย้ม ให้กำลังใจ ยกย่องชมเชย เป็นผู้ให้และรับได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น พบว่านักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเล่น เกมและการร้องเพลง มีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนมากขึ้น มีความร่วมมือร่วมใจกัน มีความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มร่วมกันเพิ่มมากขึ้น นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น นักเรียนบอกประโยชน์ของการทำงานกลุ่มได้ รู้จักวิธีการปฏิบัติตนเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดทักษะและมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มเพิ่มมากขึ้น รู้จักความแตกต่างของการทำงานคนเดียวกับการทำงานกลุ่ม

จากการศึกษาพฤติกรรมด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม จึงสามารถส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม และช่วยพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น จึงช่วยพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้อื่น โดยการแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน มีความร่วมมือในการทำงานและความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้อื่นได้ และรู้จักรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

และจากการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินที่มีต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มโดยแบบสอบถามความคิดเห็น พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 84.29 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยมีรายละเอียด คือ นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจจากการร่วมกิจกรรม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100.00 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100.00 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 71.43 ความน่าสนใจของกิจกรรม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 85.72 บรรยากาศของการจัดกิจกรรม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 71.43 สื่อและอุปกรณ์มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 85.72 เวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 71.43 สถานที่ใช้ในการจัดมีความเหมาะสม ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 85.72 กิจกรรมมีประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 71.43 หลังเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักเรียนปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดีขึ้น ในระดับมากขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มสามารถพัฒนาพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินได้ โดยทำให้นักเรียนมีการปรับตัวทางสังคมที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางให้ ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมในการปรับตัวทางสังคมได้ตามความเหมาะสม แต่ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแผนของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มให้เข้าใจเสียก่อน เพราะในบางกิจกรรมต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3.1.2 เพลงที่ใช้ประกอบในชุดกิจกรรมแนะแนวควรเลือกใช้เพลงที่เด็กคุ้นเคยมาก่อนหรือสามารถร้องได้จะทำให้กิจกรรมเกิดความสนุกสนานอย่างเต็มที่ แต่ถ้าเป็นเพลงที่เด็กไม่รู้จักเด็กอาจเกิดการเบื่อหน่ายได้

3.1.3 ในการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม ควรใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่ม หรือ กระจายเป็นกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจจากสภาพบุคคลจริงและสถานการณ์จริง

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการทำการวิจัยควรมีผู้ช่วยนำกิจกรรม เพื่อช่วยดูแลและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง

3.2.2 ควรมีการติดตามผลหลังการทดลองอย่างต่อเนื่องเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและความคงทนของการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน

3.2.3 ควรมีการทำวิจัยเรื่องการปรับตัวทางสังคมของเด็กพิเศษประเภทอื่นๆอีก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542) “ทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน”
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) “หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544” โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและครุภัณฑ์ กรุงเทพมหานคร
- กิ่งแก้ว ปาจริย์ (2542) “การฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ” โรงพิมพ์กรีนพรีนท กรุงเทพมหานคร
- กันยา สุวรรณแสง (2533) “การพัฒนานุคลิกภาพและการปรับตัว” ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กันยา สุวรรณแสง (2536) “การพัฒนานุคลิกภาพและการปรับตัว” กรุงเทพมหานคร รวมสาส์น
โกศล มีคุณ (2551) “การประเมินคุณภาพของเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว” ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว* หน่วยที่ 14 พิมพ์ครั้งที่ 2
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ขนิษฐา วิเศษสาทร และมานิกา วิเศษสาทร (2552) “จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน” ภาควิชาภาษา
และสังคม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง
- คมเพชร ฉัตรศุกกุล (2530) “กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน” กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- จूरีพรรณ พูนศรี (2546) “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัว
กับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต” ปรินญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จำเนียร ช่วงโชติ และคณะ (2524) *เทคนิคการแนะแนว* อมรินทร์การพิมพ์
- ฉันทิพย์ ปิเลย์ (2545) “ผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการ
ปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามมุกคริสเตียนวิทยา
จังหวัดชลบุรี” ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชูชัย สมितिไกร (2527) “สรุปคำบรรยายวิชาการฝึกงานด้านการให้คำปรึกษา” เชียงใหม่
ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ชูชัย สมितिไกร (2538) “การพัฒนาบุคลากรด้วยกลุ่มสร้างสรรค์ความงอกงามทางจิตใจ” ภาควิชา
จิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ฐานวดี สายเนตร (2546) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านสังคม และด้านการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด
อุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ณัฐวีร์ นงนุช (2552) “ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” สารนิพนธ์ (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ
- ณัฐรา สวยสด (2549) “การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทศนา เขมมณี (2545) “กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน”
กรุงเทพมหานคร
- นงลักษณ์ แก้ววงศ์ดี (2547) “ปัญหาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชาวเขาเผ่าปกากะญอ ใน
โรงเรียนบ้านห้วยทราย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นัยนา นิยมโชค (2539) “ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนชาวเขาชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก” ปริญญานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ผดุง อารยะวิญญู (2542) “การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ” ภาควิชาการศึกษาพิเศษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พิมพ์ครั้งที่ 2
สำนักพิมพ์แว่นแก้ว ราไทยเพรส
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545) “การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา” ใน ประมวลสาระ
ชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน่วยที่ 10 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) พฤติกรรมกลุ่ม กรุงเทพมหานคร พัฒนาศึกษา
- พวงแก้ว กิจธรรม (2546) “การศึกษาพิเศษ สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับรวมเล่มเฉพาะเรื่อง”
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- พิมพ์พรรณ วรชุตีชร (2542) “จิตวิทยาเด็กพิเศษ” โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ
เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ
สถาบันราชภัฏธนบุรี
- ล้วน สายยศ (2545) “การวิจัยทางการแนะแนว” ใน *ประมวลสารระชุตวิชา* หน่วยที่ 4 สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วลัยลักษณ์ ภัคคีผล (2533) “ผลของการใช้ชุดการแนะแนว ที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร”
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2522) “จิตวิทยาการศึกษา” สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรม
ประชาสงเคราะห์
- วิภามาส เมืองอู่ (2542) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ภัทรศุภกุล (2522) “กระบวนการกลุ่ม” กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์
- วิไลวรรณ สันถวโกมล (2522) “การเปรียบเทียบการสอนวิชาวรรณคดีไทยเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย
โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางในชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย
- ศรียา นิยมธรรม (2544) “ความบกพร่องทางการได้ยินผลกระทบทางจิตวิทยาการศึกษาและ
สังคม” ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร สำนักพิมพ์แว่นแก้ว พิมพ์ที่บริษัทไร่ไทยเพรสจำกัด กรุงเทพฯ
- ศรีเรือน แก้วกังวาล (2536) “ทฤษฎีจิตวิทยานุคลิกภาพ (รู้เขารู้เรา) สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน
เรือนแก้วการ กรุงเทพมหานคร
- สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545) “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ใน
ประมวลสารระชุตวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน่วยที่ 9 สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สาวิตรี อินสวัสดิ์ (2552) “ผลกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”
สารนิพนธ์ (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ (2541) “มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ” กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
- อัญญา สุขารมณ (2524) “จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน (วิชาจิต 101)” สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2525) “การพัฒนาบุคคล กลุ่ม และชุมชน” คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อารี คันทน์เจริญรัตน์ (2533) “การแนะแนวอาชีพ” ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
- Lazarus, Richard. (1969). Pattern of Adjustment and Human Education. New York Harper Mc Graw Hill.
- Patterson, C.H. (1973). Theories of Counseling and Psychotherapy. 2 nd ed . New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์แสงจันทร์ คำเมือง

เป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และต่อมาเป็นผู้จัดการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี
กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา (ประสานมิตร)

2. อาจารย์ศิริพร แกมขุนทด

หัวหน้าฝ่ายวัดผลประเมินผล , ครูปฏิบัติการสอนฝ่ายประถมศึกษาโรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร

เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ผศ.แสงจันทร์ คำเมือง
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางศศธร บำรุง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา เน้นแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผล
ของการใช้ชุดกิจกรรมเน้นแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
โรงเรียนกาญจนาภิเษกสม โภชนฯ จังหวัดปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การเน้น
แนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่าง
ดี จึงขอขอบมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดาอนุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวศิริพร แกมขุนทด

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางศศธร บำรุง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา และแนวสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินคานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (1) /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ผศ.ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางศศธร บำรุง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา คณะ
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผล
ของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล
และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะ
แนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่าง
ดี จึงขอขอบคุมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดาอนุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกสม โภชฯ
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางศศธร บำรุง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การแนะแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผล
ของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
โรงเรียนกาญจนาภิเษกสม โภชฯ จังหวัดปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
โดยขอทดลองใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำเครื่องมือที่ทดลอง
ใช้นี้มาหาค่าความเที่ยงและความตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลอง
เครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจาก
ท่าน และขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินคานุกรณ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางศศธร บำรุง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา การแนะแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผล
ของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ จังหวัดปทุมธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลในการวิจัย โดยขอเก็บ
ข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัยตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความ
กรุณาจากท่าน และขอบคุณา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินคานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ค
แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามที่นักเรียนได้รับเป็นแบบสอบถามวัดการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนบกพร่องทางการได้ยิน มีทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน
2. ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อความในแต่ละข้อให้เข้าใจ และตรงกับความรู้สึก ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมที่เป็นจริงของนักเรียนเอง แล้วตัดสินใจเลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. ด้านการรู้จักเข้าใจและยอมรับตนเอง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ฉันคิดใจที่ได้เรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อน					
2	ฉันสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้เหมือนกับคนปกติ					
3	ฉันโกรธง่ายเมื่อถูกเพื่อนล้อ					
4	ฉันรู้สึกตื่นเต้นง่าย					
5	ฉันรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง					
6	ฉันรู้สึกดีที่ผู้อื่นดักเตือนเมื่อฉันทำผิด					
7	เมื่อน้อยใจฉันสามารถบอกได้ว่าเกิดจากสาเหตุใด					
8	ฉันมักจะตำหนิเพื่อนเมื่อเพื่อนทำผิด					
9	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่เพื่อนขโมยอุปกรณ์การเรียน					
10	ฉันรู้สึกเกรงใจเมื่อเพื่อนแบ่งขนมให้					

2. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	ฉันเจอเพื่อนฉันจะยิ้มให้					
12	เมื่อเจอเพื่อนฉันทักทายด้วยถ้อยคำที่สุภาพ					
13	เมื่อเพื่อนทำให้โกรธฉันจะต่อว่าทันที					
14	ฉันมักจะมีความคิดเห็นขัดแย้งกับเพื่อน					
15	ฉันทุกข์โศกใจเมื่อเพื่อนร้องไห้					
16	เมื่อผู้ใหญ่ให้ของฉันมักนำมาแบ่งให้เพื่อน					
17	เมื่อทำผิดฉันขอโทษเพื่อนทุกครั้ง					
18	ฉันมีเพื่อนสนิทแค่คนเดียว					
19	เมื่อมีปัญหาฉันกับเพื่อนฉันมักจะแยกตัวออกจากกลุ่ม					
20	ฉันมักจะปฏิเสธเมื่อเพื่อนขอความช่วยเหลือ					

3. ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21	ฉันชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ					
22	ฉันไม่ค่อยชอบทำตามข้อตกลงของกลุ่ม					
23	ฉันเต็มใจทำกิจกรรมต่างๆที่ครูมอบหมายร่วมกับเพื่อนๆ					
24	ฉันไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม					
25	เมื่อมีการประชุมหรืออภิปรายกลุ่มฉันจะแสดงความคิดเห็น					
26	เพื่อนๆชอบเลือกฉันให้ร่วมทำงานด้วย					
27	เมื่อทำงานกลุ่มฉันเป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ					
28	ฉันเือคัดเมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับคนที่ไม่รู้จัก					
29	ฉันให้ความร่วมมือเต็มที่ขณะทำกิจกรรมกลุ่ม					
30	เมื่อกลุ่มของฉันต้องรายงานหน้าห้องเรียนฉันมักจะให้เพื่อนในกลุ่มออกไปรายงาน					

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความตรงของแบบทดสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ค่าความสอดคล้องจากการตรวจสอบความตรงของแบบวัดการปรับคิ้วทางสังคมของเด็ก
บกพร่องทางการได้ยิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ด้านการรู้จักเข้าใจและยอมรับตนเอง

ข้อ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	+1	+1	+18	1.00
2	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	+1	1.00
5	+1	+1	+1	1.00
6	+1	+1	0	0.66
7	+1	+1	0	0.66
8	+1	+1	+1	1.00
9	+1	+1	0	0.66
10	+1	+1	+1	1.00
11	+1	+1	+1	1.00
12	+1	+1	+1	1.00
13	+1	+1	-1	0.33
14	+1	+1	+1	1.00
15	+1	+1	+1	1.00
16	+1	+1	-1	0.33
17	+1	+1	-1	0.33

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลปรากฏว่าความสอดคล้องของ
แบบวัดที่มีค่า $IOC \geq 0.50$ มีทั้งสิ้น 14 ข้อ และน้อยกว่า 0.50 มีจำนวน 3 ข้อ ซึ่งต้องทำการ
ปรับปรุงแก้ไข

2. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ข้อ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	0	0.66
5	+1	+1	+1	1.00
6	+1	+1	0	0.66
7	+1	+1	-1	0.33
8	+1	+1	+1	1.00
9	+1	+1	+1	1.00
10	+1	+1	+1	1.00
11	+1	+1	-1	0.33
12	+1	+1	+1	1.00
13	+1	+1	-1	0.33
14	+1	+1	+1	1.00
15	+1	+1	+1	1.00
16	+1	+1	+1	1.00
17	+1	+1	0	0.66

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลปรากฏว่าความสอดคล้องของแบบวัดที่มีค่า $IOC \geq 0.50$ มีทั้งสิ้น 14 ข้อ และน้อยกว่า 0.50 มีจำนวน 3 ข้อ ซึ่งต้องทำการปรับปรุงแก้ไข

3. ด้านการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ข้อ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าความสอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	0	0.66
4	+1	+1	-1	0.33
5	+1	+1	+1	1.00
6	+1	+1	+1	1.00
7	+1	+1	0	0.66
8	+1	+1	-1	0.33
9	+1	+1	-1	0.33
10	+1	+1	0	0.66
11	+1	+1	0	0.66
12	+1	+1	+1	1.00
13	+1	+1	0	0.66
14	+1	+1	+1	1.00
15	+1	+1	0	0.66
16	+1	+1	0	0.66
17	+1	+1	-1	0.33

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลปรากฏว่าความสอดคล้องของแบบวัดที่มีค่า $IOC \geq 0.50$ มีทั้งสิ้น 13 ข้อ และน้อยกว่า 0.50 มีจำนวน 4 ข้อ ซึ่งต้องทำการปรับปรุงแก้ไข

ภาคผนวก ง
ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม	ปฐมนิเทศ
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัย ครู และสมาชิกกลุ่ม 2. ให้สมาชิกในกลุ่มได้รู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น 3. ให้สมาชิกเข้าใจกำหนดการ ระเบียบวิธีการ และจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

สื่อ 1. เพลงวันนี่ยินดี

การดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และครูผู้ร่วมสังเกตการณ์ ให้นักเรียนรู้จักแล้วให้นักเรียนทำแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน
2. ครูชี้แจงรายละเอียดและจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ครูนำแผนภูมิเพลง “วันนี่ยินดี” ดิบนกระดานคำให้นักเรียนดูและสอนให้นักเรียนอ่านและร้องเพลง และทำท่าประกอบเพลง
4. ให้นักเรียนจับมือกันเป็นวงกลมแล้วหันหน้าเข้าหากันเพื่อทำท่าประกอบเพลงวันนี่ยินดี
5. ให้นักเรียนออกมาแนะนำตัวเอง โดยบอกชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น วันเดือนปีเกิด อาหารที่ชอบ สัตว์ที่ชอบให้เพื่อนๆฟัง
6. ครูตั้งคำถามว่า ใครชอบกิน..... และชอบสัตว์..... ให้เพื่อนๆช่วยกันทาย
7. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่อไปนี้
  - มีความรู้สึกอย่างไรหลังจากร่วมกิจกรรมนี้
  - บรรยากาศของกลุ่มขณะนี้เป็นอย่างไ
  - นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง
  - ได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการร่วมกิจกรรมนี้

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 1

เพลงวันนี้ยินดี

วันนี้ยินดีที่เราได้มาพบกัน	วันนี้ยินดีที่เราได้มาพบกัน
ยินดี ยินดี ยินดี	มาเถิดมาเรามา ร่วมสนุก
ปลดเปลื้องความทุกข์ให้มันสิ้นไป	มาเถิดมาเรามา ร่วมจิต
ช่วยกันคิดทำให้ทุกข์นั้นคลายไป.....	

ร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยมีคำถามคือ

1. มีความรู้สึกอย่างไรหลังจากร่วมกิจกรรมนี้
2. บรรยากาศของกลุ่มขณะนี้เป็นอย่างไร
3. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง
4. ได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการร่วมกิจกรรมนี้

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม	ใจเขาใจเรา
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	1. ให้นักเรียนรับรู้ และเข้าใจความรู้สึกของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม
สื่อ	1. กิจกรรมคอกไม้ที่ชอบ-ไม่ชอบ 2. กิจกรรมทายนิสัยจากสัตว์ที่ชอบ 3. เอกสารเฉลยกิจกรรมทายนิสัยจากสัตว์ที่ชอบ

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ครูให้นักเรียนทุกคนบอกชื่อคอกไม้ที่ชอบมา 1 ชนิด และคอกไม้ที่ไม่ชอบมา 1 ชนิด
3. ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลที่ชอบและไม่ชอบ
4. ครูบอกชื่อสัตว์ 8 ชนิด ได้แก่ ม้าลาย ช้าง ยีราฟ หมู นก งู ลิง เสือ แล้วให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มพิจารณาว่าตนเองชอบสัตว์ชนิดใดมากที่สุด โดยเลือกเพียงชนิดเดียว
5. ครูแจกเอกสารที่บรรยายลักษณะนิสัยของบุคคลตามชนิดของสัตว์ให้ทุกคนตามที่ได้เลือก
6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยเป็น 2 กลุ่ม และเล่าให้เพื่อนฟังว่าตนชอบสัตว์ชนิดใด และจากคำเฉลยมีลักษณะนิสัยใดที่เหมือน- ไม่เหมือนกับลักษณะของนักเรียน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ให้นักเรียนนั่งแล้วตอบคำถามดังต่อไปนี้ในใบงาน

- เพราะเหตุใดจึงเลือกสัตว์ชนิดนั้น
- รู้สึกอย่างไรเมื่ออ่านเฉลยลักษณะนิสัยตามชนิดของสัตว์
- จากเฉลยนิสัยตามชนิดของสัตว์มีสิ่งใดบ้างที่ตรงกับนิสัยของตนเอง
- มีลักษณะนิสัยใดบ้างที่นักเรียนต้องการปรับปรุง

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้
  - การที่ได้รู้ลักษณะนิสัยของตนเองทั้งส่วนดีและส่วน ไม่ดีมีประโยชน์กับตัวเองหรือไม่เพราะเหตุใด

- การที่ได้รู้ลักษณะนิสัยของตนเองทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดีมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ครูถามนักเรียนว่าจากการที่ได้รู้ลักษณะที่ดี-ไม่ดีทั้งของตนเองและเพื่อนจากกิจกรรมนี้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนได้อย่างไร โดยบอกมาคนละ 1 อย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
- 3 สังเกตจากการทำใบงาน

กิจกรรมที่ 2

เอกสารที่บรรยายลักษณะนิสัยของบุคคลตามชนิดของสัตว์

ม้าลาย คุณเป็นคนที่เก็บซ่อนความรู้สึกเก่ง บางครั้งคุณก็ทำตัวลึกลับจนคนอื่นคิดว่าคุณไม่ปกติ แต่คุณไม่สนหรอกว่า ใครจะคิดอย่างไรกับคุณ เพราะคุณคิดว่าคุณทำถูกต้องแล้ว

ช้าง คุณเป็นคนฉลาดและมีความจำที่ดี คุณเป็นคนกล้าหาญและกล้าตัดสินใจ นอกจากนี้ คุณยังเป็นคนที่ซื่อสัตย์และไม่เคยลืมเพื่อนเก่า

ยีราฟ คุณเป็นคนที่มีความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว ชอบวางแผนก่อนเสมอและทำตามแผนงานที่วางไว้จนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย และคุณก็รู้ว่าควรทำอะไรจึงจะได้ในสิ่งที่ต้องการ

หมี คุณเป็นคนรักครอบครัว รักบ้าน และเอาใจใส่ทุกคนในครอบครัว คุณเป็นคนมีน้ำใจ โอบอ้อมอารีและชอบทำให้ทุกคนมีความสุข คุณภูมิใจทุกอย่างที่คุณมี

นก คุณเป็นคนรักอิสระและไม่ชอบการผูกมัด ชอบเข้าสังคม และสนุกสนานกับการพบปะผู้คน นอกจากนี้คุณก็ชอบทำหลายๆ สิ่งในเวลาเดียวกัน

งู คุณเป็นคนสุขุม ก่อนจะตัดสินใจทำอะไรคุณจะต้องมีข้อมูลเสียก่อน คุณยังเป็นคนที่ซื่อสัตย์และยุติธรรม แต่บางครั้งก็เชื่อมั่นตัวเองเกินไป

ลิง คุณเป็นคนกระตือรือร้นและว่องไว ชอบอยู่ท่ามกลางคนหมู่มาก และสนุกสนานกับงานปาร์ตี้ ให้ความสนใจกับสิ่งใหม่ๆ และมีความคิดสร้างสรรค์

เสือ คุณเป็นคนกล้าหาญ เป็นผู้นำโดยธรรมชาติ และสนุกสนานกับการแก้ปัญหาทั้งของตัวเองและของคนอื่น แต่คุณไม่ชอบสถานที่พลุกพล่าน

ใบงาน
กิจกรรมที่ 2

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใดจึงเลือกสัตว์ชนิดนั้น

ตอบ .....

2. รู้สึกอย่างไรเมื่ออ่านเฉลยลักษณะนิสัยตามชนิดของสัตว์

ตอบ .....

3. จากเฉลยนิสัยตามชนิดของสัตว์มีสิ่งใดบ้างที่ตรงกับนิสัยของตนเอง

ตอบ .....

4. มีลักษณะนิสัยใดบ้างที่นักเรียนต้องการปรับปรุง

ตอบ .....

ชื่อ.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม	กลับตัวกลับใจ
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	1. นักเรียนรู้จัก เข้าใจ พฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน 2. สามารถพัฒนาพฤติกรรมที่มีต่อเพื่อนได้อย่างเหมาะสม
สื่อ	1. บทบาทสมมติเรื่องกลับตัวกลับใจ

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ครูขออาสาสมัครให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากเรื่องกลับตัวกลับใจที่กำหนดไว้
2. เมื่อนักเรียนแสดงจบครูทบทวนเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟังอีกครั้งและอธิบายพฤติกรรม

ของตัวละครให้นักเรียนฟัง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- พิเชษฐแสดงพฤติกรรมอย่างไรกับเพื่อนบ้าง
- นักเรียนคิดว่ามีใครบ้างที่ได้รับผลจากการกระทำของพิเชษฐ์
- นักเรียนคิดว่าพิเชษฐ์ได้รับผลจากการกระทำของตนเองอย่างไร
- ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของพิเชษฐ์นักเรียนคิดว่าจะทำอย่างไรให้พิเชษฐ์เลิกทำ

พฤติกรรมแบบนั้น

- การกลับตัวกลับใจของพิเชษฐ์มีผลดีต่อตนเองและเพื่อนอย่างไร
- นักเรียนคิดว่า การให้อภัยซึ่งกันและกันมีประโยชน์ต่อตนเองอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้
  - เราทุกคนมี โอกาสทำผิด ได้หรือไม่เพราะเหตุใด
  - เมื่อเรารู้ตัวว่าทำผิดเราควรทำอย่างไร
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม

ขั้นที่4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนเล่าถึงพฤติกรรมที่เคยทำกับเพื่อนๆและผลที่ได้รับจากพฤติกรรมนั้น
2. ให้นักเรียนบอกว่าจะนำสิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้ไปพัฒนาพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อ

เพื่อนอย่างไร โดยบอกมาคนละ 1 อย่าง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 3

บทบาทสมมติเรื่องกลับตัวกลับใจ

เด็กชายพิเชษฐ์เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีนิสัยเกรง ชอบแกล้งเพื่อนๆ จึงไม่ค่อยมีเพื่อน อยู่มาวันหนึ่งขณะที่เพื่อนๆ ไปรับประทานอาหารกลางวันกันหมดแล้วแต่พิเชษฐ์ยังไม่ไปจึงคิดแกล้งเพื่อน โดยหยิบกล่องดินสอของเด็กชายประพันธ์ไปซ่อนไว้ในตู้เก็บของของคุณครู เมื่อนักเรียนกลับมาในห้องเพื่อที่จะเรียนหนังสือ ประพันธ์ก็หาดินสอและกล่องดินสอของตนเองไม่เจอ จึงร้องเอะอะโวยวาย ถามเพื่อนก็ไม่มีใครเห็น จึงแน่ใจว่าพิเชษฐ์จะต้องเป็นคนทำอย่างแน่นอน ประพันธ์จึงเข้าไปถามพิเชษฐ์ แต่พิเชษฐ์ปฏิเสธจึงเกิดเถียงกันขึ้นอย่างเสียงดัง จนกระทั่งคุณครูเดินเข้ามาในห้องพบเห็นเหตุการณ์จึงซักถามเรื่องราวที่เกิดขึ้นแล้วให้เพื่อนช่วยกันค้นหาจึงได้พบกล่องดินสออยู่ในตู้เก็บของ แต่ไม่สามารถหาผู้กระทำผิดได้ คุณครูจึงลงโทษนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งห้องยกเว้นประพันธ์ ในวันต่อมาเพื่อนทั้งห้องก็พากันนั่งเงียบ ไม่เล่นหรือพูดคุยกันเหมือนปกติ บรรยากาศภายในห้องเรียนตึงเครียด พิเชษฐ์พยายามจะเข้าไปพูดคุยกับเพื่อนแต่ไม่มีใครยอมพูดคุยกับพิเชษฐ์ พิเชษฐ์รู้ว่าเพื่อนๆ โกรธและรู้สึกสำนึกผิดที่ตนเองเป็นต้นเหตุที่ทำให้เพื่อนๆ ถูกคุณครูทำโทษ พิเชษฐ์จึงตัดสินใจไปหาครูเพื่อสารภาพความผิดที่ตนกระทำ คุณครูจึงบอกว่าคนที่พิเชษฐ์ควรขอโทษคือประพันธ์และเพื่อนๆ ที่ต้องถูกลงโทษจากการกระทำของพิเชษฐ์ พิเชษฐ์จึงไปสารภาพความผิดและขอโทษเพื่อนๆ แล้วให้สัญญาว่าจะไม่แกล้งเพื่อนๆ อีก

ใบงาน

กิจกรรมที่ 3

ตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. พิเชษฐ์แสดงพฤติกรรมอย่างไรกับเพื่อนบ้าง

ตอบ.....
.....

2. นักเรียนคิดว่ามีใครบ้างที่ได้รับผลจากการกระทำของพิเชษฐ์

ตอบ.....
.....

3. นักเรียนคิดว่าพิเชษฐ์ได้รับผลจากการกระทำของตนเองอย่างไร

ตอบ.....
.....

4. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนของพิเชษฐ์นักเรียนคิดว่าจะทำอะไรให้
พิเชษฐ์

เลิกทำพฤติกรรมแบบนั้น

ตอบ.....
.....

5. การกลับตัวกลับใจของพิเชษฐ์มีผลดีต่อตนเองและเพื่อนอย่างไร

ตอบ.....
.....

6. นักเรียนคิดว่าการให้อภัยซึ่งกันและกันมีประโยชน์ต่อตนเองอย่างไร

ตอบ.....
.....

ชื่อ.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม	เรื่องของฉัน
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	1. ให้นักเรียนเกิดการรับรู้ เข้าใจ ความรู้สึกของตนเองและยอมรับ ความรู้สึก ที่มีต่อตนเอง
สื่อ	1. กระดาษ 2. โบงาน

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น แล้วให้นักเรียนวาดรูปตัวเองลงในกระดาษ
2. ให้นักเรียนบอกอวัยวะที่ชอบและไม่ชอบในตนเองให้เพื่อนฟังในกลุ่มฟัง
3. ให้นักเรียนตอบคำถามเรื่องของฉันในโบงาน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

1. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วสนทนาถึงคำตอบของตนเองว่ามีอะไรที่เหมือนหรือต่างกับเพื่อนอย่างไร
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงคำตอบ

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้
  - นักเรียนคิดว่าตนเองมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของข้อดี ข้อเสีย ของตนเอง

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนเขียนข้อเสียของตนเอง และวิธีการปรับปรุงแก้ไข

การประเมินผล

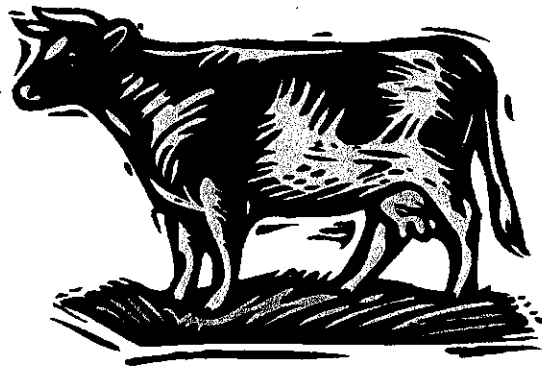
1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการทำโบงาน

แหล่งข้อมูล

ฉันทรา สวยศ .2549. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ

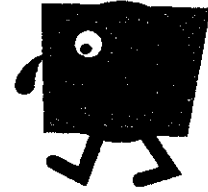
ใบงาน
กิจกรรมที่ 4
เรื่องของฉัน

1. สิ่งที่คุณทำได้คือ.....
2. คุณมีชื่อเสียงคือ.....
3. งานอดิเรกของคุณคือ.....
4. คุณชอบคนที่.....
5. คุณกลัว.....
6. วิชาที่คุณชอบ.....
7. สิ่งที่ทำให้คุณเสียใจ.....
8. วิชาที่คุณไม่ชอบ.....
9. สิ่งที่คุณไม่ชอบในโรงเรียนคือ.....
10. สัตว์ที่คุณชอบคือ.....
11. เพื่อนรักของคุณคือ.....
12. อวัยวะในร่างกายที่คุณไม่ชอบคือ.....

ชื่อ.....

ใบงาน

กิจกรรมที่ 4

1. ข้อเสียของตนเอง

ตอบ.....
.....
.....
.....

1. วิธีการปรับปรุงแก้ไข

ตอบ.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม	ปริศนาจากดวงดาว
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	1. นักเรียนแสดงพฤติกรรมทั้งสีหน้า ท่าทาง คำพูด ในการทักทายเพื่อน ได้อย่างเหมาะสม
สื่อ	1. เพลงสำหรับเต้น 2. กระดาษเขียนข้อความรูปดวงดาว 3. ใบความรู้เรื่องมารยาทในการทักทาย

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ครูแจกกระดาษข้อความรูปดาวให้นักเรียนคนละ 1 ดวง ให้อ่านและเก็บของตนเองไว้ เป็นความลับไม่ให้เพื่อนทราบ

2. ให้นักเรียนยืนเป็นวงกลม ครูเปิดเพลงให้นักเรียนเดินตามเพลง เมื่อเสียงเพลงหยุดก็ให้หยุด แล้วปฏิบัติตามข้อความที่เขียนไว้ในกระดาษที่ได้รับแจกกับเพื่อนที่อยู่ใกล้ตัวที่สุด เมื่อปฏิบัติแล้วให้แลกเปลี่ยนกระดาษกับเพื่อนคนนั้น

3. เดินตามเสียงเพลงและปฏิบัติตามข้อความที่เขียนในกระดาษกับเพื่อนคนต่อไปจนครบ หมดยุคทุกคน

4. ครูแจกใบความรู้เรื่องมารยาทในการทักทาย และอธิบายให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วครูกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- มีความรู้สึกอย่างไรที่ต้องแสดงตามข้อความที่เขียนไว้ในกระดาษ
- รู้สึกอย่างไรเมื่อได้รับการปฏิบัติเกี่ยวกับการทักทายจากเพื่อน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้

- ได้อะไรจากการทำกิจกรรมนี้
- คิดว่ามารยาทในการทักทายกันมีประโยชน์อะไรบ้าง

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ในเรื่องของมารยาทในการทักทาย

ขั้นที่4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ครูถามนักเรียนว่าก่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้นักเรียนทักทายเพื่อนอย่างไรบ้าง
2. ครูให้นักเรียนคิดประโยคที่จะใช้ทักทายเพื่อน คนละ 1 ประโยค

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 5

ใบความรู้เรื่องมารยาทในการทักทาย

การไปลามาไหว้ การทักทายด้วยรอยยิ้ม และอัญชาศัยไมตรี การทักทายเมื่อพบคนที่รู้จักทำได้หลายวิธี เช่น การยกมือไหว้ผู้ใหญ่ การทักทายด้วยความยินดี และการส่งยิ้มให้ ก็เป็นการแสดงถึงความเป็นคนที่มีอัญชาศัยไมตรีอันดีใคร ๆ ก็ต้องการคบหาด้วย

มารยาทไทยที่เป็นวัฒนธรรมการทักทายเวลาพบปะกันหรือลาจากกัน “การไหว้” เป็นการแสดงถึงความมีสัมมาคารวะ และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน นอกเหนือจากการกล่าวคำว่า “สวัสดี” แล้วยังแสดงออกถึงความหมาย “การขอบคุณ” และ “การขอโทษ” การไหว้เป็นการแสดงมิตรภาพ มิตรไมตรี ที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ซึ่งนับวันจะค่อย ๆ หายไปจากสังคมไทย ด้วยเยาวชนไทยส่วนใหญ่รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมา ยึดถือปฏิบัติ เช่น การทักทายกันด้วยการจับมือ การผงกหัว หรือพยักหน้า ต้อนรับกัน

ใบงาน
กิจกรรมที่ 5

1.นักเรียนได้ อะไรจากกิจกรรมนี้บ้าง

ตอบ.....
.....
.....
.....

2. นักเรียนคิดว่ามารยาทในการตกทายมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

ตอบ.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม	ประทับใจในตัวเอง
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการสร้างความประทับใจต่อผู้อื่นที่แสดงให้เห็นถึงความสนใจและใส่ใจต่อเพื่อนเพื่อเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
สื่อ	1. เพลงจ้จ้ผลไม้ 2. กระดาษ

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล เมื่อเขียนเสร็จแล้วก็นำส่งคืนให้ครู
2. ให้นักเรียนดูแผนภูมิเพลงจ้จ้ผลไม้ แล้วสอนให้นักเรียนร้อง
3. ครูและนักเรียนจับมือกันเป็นวงกลม และยื่นหน้าเข้าในวงและช่วยกันร้องเพลงจ้จ้ผลไม้ โดยครูเป็นผู้ชี้ให้นักเรียนไปที่ละคนตามเพลงจนจบเพลง คนที่ถูกชี้เป็นคนสุดท้ายของเพลง จะต้องออกไปยืนแนะนำตนเองหน้าห้องและครูแจกกระดาษที่เขียนชื่อ - นามสกุล ของเพื่อนคนที่อยู่หน้าห้อง ให้เพื่อนๆ ที่อยู่ภายในวงเขียนชื่อคิของผู้ที่ยืนอยู่หน้าห้อง คนละ 1 ชื่อ จนครบทุกคน
4. ร้องเพลงจ้จ้ผลไม้แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองจนกระทั่งครบจำนวนนักเรียน
5. นำกระดาษคืนตามรายชื่อให้นักเรียนได้อ่านชื่อคิของตนเอง

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ครูกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- มีความรู้สึกอย่างไรที่เพื่อนเขียนชื่อคิของตนเอง
- มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้เขียนชื่อคิของเพื่อน

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้
  - นักเรียนคิดว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์อย่างไรบ้าง
  - นักเรียนคิดว่าเพื่อนมีชื่อคิเพียงอย่างเดียวหรือไม่ อย่างไร
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการที่เรามองชื่อคิของเพื่อนมากกว่าการมองชื่อเสียของเพื่อน

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนบอกข้อดีของตนเองที่เพื่อนเขียนให้ที่ชอบมากที่สุดและจะนำไปปฏิบัติ

คนละ 1 ข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 6

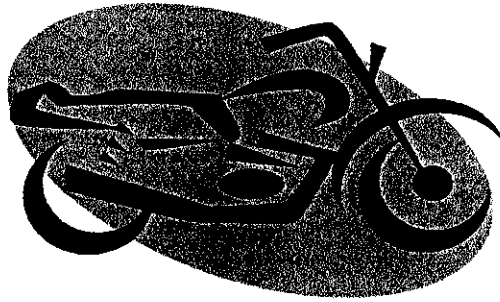
เพลงจำจ้ผลไม้

จำจ้ผลไม้ แดงไท แดงกวา ขนุน น้อยหน้า พุทรา
มังคุด ละมุด ลำไย มะเฟือง มะไฟ มะกรูด มะนาว
มะพร้าว ส้มโอ พัก แฝง แดงโม ไซโยให้ฮิ้ว

ใบงาน
กิจกรรมที่ 6

ข้อดีของมัน

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

ชื่อ.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม	ขอมอบดอกไม้
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วัตถุประสงค์	1. นักเรียนรู้จักการให้และการรับ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 2. เพื่อสร้างพฤติกรรมการเป็นผู้ให้และการเป็นผู้รับอย่างถูกต้องเหมาะสม
สื่อ	1. ดอกไม้ประดิษฐ์ 2. ใบความรู้เรื่องการให้และการรับ

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ครูสอนนักเรียนทำดอกไม้ประดิษฐ์
2. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วครูเปิดเพลงดอกไม้ให้คุณ และนำดอกไม้ไปให้นักเรียนหนึ่งคน แล้วนักเรียนกล่าวคำว่าขอบคุณ
3. นักเรียนคนที่ได้รับดอกไม้จากครูต้องนำดอกไม้ของตนเองไปให้กับเพื่อน และเพื่อนคนนั้นก็ต้องกล่าวคำว่าขอบคุณและนำดอกไม้ของตนไปมอบให้กับอีกคนที่ไม่ซ้ำกัน โดยมีข้อตกลงว่าคนที่รับและมอบดอกไม้จะต้องได้รับและมอบเพียงครั้งเดียว โดยให้ไม่ซ้ำกัน
4. เมื่อมอบดอกไม้ครบทุกคนแล้วครูปิดเพลง
5. ครูแจกใบความรู้เรื่องการให้และการรับ ต้องทำอย่างไรแล้วอธิบายให้นักเรียนฟังแล้ว

ให้นักเรียนถามเมื่อมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ครูให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้มอบดอกไม้ให้กับเพื่อน
- มีความรู้สึกอย่างไรที่ได้รับมอบดอกไม้จากเพื่อน
- นักเรียนคิดว่าการเป็นผู้ให้และผู้รับต้องทำอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน
  - นักเรียนคิดว่าการให้มีประโยชน์อย่างไรบ้าง
  - นักเรียนคิดว่าการได้รับมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

- นักเรียนคิดว่าคำขอบคุณมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการให้ และการรับของจากผู้อื่น รวมถึงคำขอบคุณ

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนบอกว่าอยากให้อะไรกับเพื่อนและจะนำไปปฏิบัติจริงมาคนละ 1 ข้อ
- การประเมินผล
1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
  2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 7

เพลงขอมอบดอกไม้

ขอมอบดอกไม้ในสวนนี้เพื่อมวลประชา จะอยู่แห่งไหนจะใกล้
จะไกลจนสุดขอบฟ้า ขอมอบความหวังดังดอกไม้ผลิดอกไสวอาณา เป็น
กำลังใจให้เธอ เป็นกำลังใจให้เธอ เป็นสิ่งเสนอที่เธอให้มา

ดวงตะวันทอแสงมิถอยแรงอัปรา เป็นเปลวไฟที่ไหม้ยาวนาน เป็น
สายธารที่ชุ่มป่า เป็นแผ่นฟ้าทานทน

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม	ช่วยกันคนละไม้คนละมือ
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	1. นักเรียนแสดงความคิดเห็น มีความร่วมมือในการทำงาน และมีความ รับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
สื่อ	1. เพลงงานสิ่งใด 2. กระดาษเทา-ขาว 3. กระดาษสี 4. กาว

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ให้นักเรียนดูเนื้อเพลงงานสิ่งใดบนกระดาน และสอนนักเรียนร้องเพลง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงงานสิ่งใด
3. ให้นักเรียนจับมือเป็นวงกลมแล้วนั่งลง และนำกระดาษเทา-ขาว กระดาษสี กาว วาง

ไว้ตรงกลางวงกลม

4. ให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันปะติดภาพตามที่ครูกำหนดให้จนงานสำเร็จ

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้

ครูกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- จากกิจกรรมที่ทำนักเรียน ได้ข้อคิดอะไรบ้าง
- นักเรียนคิดว่าการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นเรื่องที่สำคัญหรือไม่ในการทำงาน

กลุ่ม

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้
  - นักเรียนคิดว่าการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีประโยชน์อย่างไรบ้าง
  - นักเรียนคิดว่าควรทำอย่างไรจึงเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน

หรือทำกิจกรรมร่วมกัน

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนบอกวิธีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาคนละ 1 ข้อ
- การประเมินผล
1. ตั้งเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
  2. ตั้งเกตจากการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 8

เพลงงานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม่ใครละเลยทิ้งปล่อย มัวแต่คอย ฝ้าแต่
 คอยหวังคอยแต่เกียงโยนกอง ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จ รับรอง ทุกคนต้อง ทำงาน
 เราต้องช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน (ซ้ำ)

ใบงาน

กิจกรรมที่ 8

การทำงานกลุ่มต้องมีสิ่งต่อไปนี้คือ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ชื่อ.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม	ดอกไม้สายสัมพันธ์
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้อื่นได้โดยมีความร่วมมือ แสดงความคิดเห็น และรู้จักรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
สื่อ	1. แจกกัน 2. ของขงนม 3. ค้าย 4. กรรไกร 5. ก้านมะพร้าว 6. เทปพันก้าน 7. ใบไม้ปลอม

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ครูให้นักเรียนจับมือเป็นวงกลมแล้วนั่งลง
2. ครูสาธิตวิธีการเล่นเกมอูซอห์นส์ให้นักเรียนดูและให้นักเรียนเล่นเกมอูซอห์นส์
3. ครูนำอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้และแจกันวางไว้กลางวงกลมแล้วให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันคิดออกแบบและวางแผนขั้นตอนในการประดิษฐ์ดอกไม้ แล้วให้นักเรียนลงมือประดิษฐ์ดอกไม้ใส่ในแจกันแล้วจัดให้สวยงาม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้

ครูคำถามดังต่อไปนี้

- จากกิจกรรมที่นักเรียนทำนักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง
- การทำงานเป็นกลุ่มงานจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้
  - นักเรียนคิดว่าการร่วมมือกันทำงานมีประโยชน์อย่างไรบ้าง
  - นักเรียนคิดว่าควรทำอย่างไรจึงทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนบอกวิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่นว่าต้องทำอย่างไรบ้างมาคนละ 1 ข้อ

การประเมินผล

1. ตั้งเกิดจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ตั้งเกิดจากการแสดงความคิดเห็น
3. ตั้งเกิดจากใบงาน

**ใบงาน
กิจกรรมที่ 9**

เมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่นฉันต้องปฏิบัติตัวคือ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ชื่อ.....

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม	จิ๊กซอว์รวมใจ
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	14 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น มีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2. นักเรียนเกิดการเรียนรู้วิธีการพัฒนาการปรับตัวที่เหมาะสมเมื่อต้องทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับผู้อื่น
สื่อ	1. จิ๊กซอ 2. ลูกอมสี 3. ถุงกระดาษ
การดำเนินกิจกรรม	
<u>ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนจับลูกอมสีในถุงกระดาษเพื่อแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แต่จะมีกลุ่ม 2 คนอยู่ 1 กลุ่ม โดยคนที่ได้สีเหมือนกันอยู่กลุ่มเดียวกัน 2. ครูแจกจิ๊กซอให้กลุ่มละ 1 ชุด แล้วให้นักเรียนช่วยกันวางแผนแล้วต่อจิ๊กซอ 3. เมื่อหมดเวลาให้สมาชิกกลุ่มหยุดการต่อ ให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานของกลุ่มตนเองให้เพื่อนดู 4. เมื่อทุกกลุ่มเสนอผลงานแล้วครูจะเป็นผู้ให้คะแนนกลุ่มที่ต่อได้มากที่สุดจะเป็นกลุ่มที่ชนะ
<u>ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้</u>	

ครูกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- กลุ่มที่มีสองคน กับกลุ่มที่มีหลายคน กลุ่มไหนต่อจิ๊กซอได้เร็วกว่ากัน
- ทำไมกลุ่มที่มีหลายคนจึงทำงานได้เร็วกว่ากลุ่มที่มีสองคน
- กลุ่มที่ชนะมีวิธีการอย่างไรจึงต่อจิ๊กซอได้เสร็จเร็ว

ขั้นที่3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้

- นักเรียนคิดว่าการทำงานเป็นกลุ่มกับการทำงานคนเดียวมีความแตกต่างกัน

หรือไม่

- นักเรียนคิดว่าควรทำอย่างไรบ้างงานกลุ่มจึงประสบความสำเร็จ

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการทำงานรวมกันเป็นกลุ่ม

ขั้นที่4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนบอกว่ามีวิธีการอะไรบ้างจึงทำงานได้ประสบความสำเร็จและนักเรียนจะนำวิธีการนั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากใบงาน

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 11

ชื่อกิจกรรม	ภาพของเรา
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	14 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	1. นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น มีความร่วมมือ และมีความรับผิดชอบ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
สื่อ	1. แผ่นกระดาษเขียนชื่อผลไม้ 2. กระดาษเทา-ขาว 3. สีเมจิก

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

1. ครูอธิบายถึงวิธีการทำงานกลุ่มว่าควรจะมีการแสดงความคิดเห็น มีความร่วมมือร่วมใจ และมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน

2. ให้นักเรียนจับฉลากชื่อผลไม้เพื่อแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยมี 4 คน หนึ่งกลุ่ม โดยคนที่ได้ชื่อผลไม้เหมือนกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

3. ครูแจกกระดาษเทา-ขาวให้กลุ่มละ 1 แผ่น และสีกลุ่มละ 1 กล่อง แล้วให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพโดยให้มีสิ่งต่อไปนี้เป็นส่วนประกอบ

- ต้นไม้	- เกาะ
- ดวงอาทิตย์	- คนกำลังเล่นเรือใบ
- สัตว์น้ำ	- เรือใบ
- ชายหาด	

4. เมื่อหมดเวลาให้สมาชิกกลุ่มหยุดวาดภาพ ให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานของกลุ่มตนเองให้เพื่อนกลุ่มอื่นๆดู แล้วให้กลุ่มอื่นให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- ความสวยงาม	5 คะแนน
- มีภาพครบตามที่กำหนด	5 คะแนน
รวม	10 คะแนน

5. เมื่อทุกกลุ่มเสนอผลงานและกลุ่มอื่นให้คะแนนแล้ว เขียนคะแนนของแต่ละกลุ่มไว้บนกระดาน

ขั้นที่2 สะท้อนกลับการรับรู้

ครูกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้

- ครูถามกลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดว่าทำอย่างไรบ้างงานจึงประสบความสำเร็จ

ขั้นที่3 สรุปสาระสู่ชีวิต

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปสาระที่เรียนดังต่อไปนี้

- นักเรียนคิดว่าการทำงานร่วมกันให้มีประโยชน์อย่างไรบ้าง
- นักเรียนคิดว่าควรทำอย่างไรบ้างงานกลุ่มจึงประสบความสำเร็จ

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการที่ได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน

ขั้นที่4 คิดและนำไปปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนทำใบงานการทำงานกลุ่มต้องทำอย่างไรบ้าง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากใบงาน

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยิน

กิจกรรมที่ 12

ชื่อกิจกรรม	ปัจฉิมนิเทศ
ระดับ/วัยของผู้รับบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ขนาดของกลุ่ม	7 คน
ระยะเวลา	60 นาที
สถานที่	ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและสรุปผลของการร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้พัฒนาการปรับตัวกับเพื่อน 3. ผู้วิจัยประเมินผลหลังการทดลอง
สื่อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพลงใจประสานใจ 2. ใบประเมิน แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินชุดเดิม 3. พวงกุญแจ
การดำเนินกิจกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงใจประสานใจ 2. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วครูซักถามนักเรียนถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 3. ให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการปรับตัวเมื่ออยู่ในสังคมคนละ 1 ข้อ 4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 5. ครูแจกใบประเมินให้นักเรียนทำคนละ 1 ชุด พร้อมอธิบาย เมื่อทำเสร็จแล้วส่งคืนครู 6. ครูแจกแบบวัดการปรับตัวทางสังคมของเด็กบกพร่องทางการได้ยินให้นักเรียนทำคนละ 1 ชุด เมื่อทำเสร็จแล้วนำส่งคืนครู 7. ครูกล่าวขอบคุณนักเรียน ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมและมอบของที่ระลึก และแจกแบบสอบถามความคิดเห็น เมื่อทำเสร็จแล้วส่งคืนครู
การประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน 2. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามความคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับคะแนนของความคิดเห็นมีดังนี้

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น (จำนวนคน)				
	5	4	3	2	1
1.นักเรียนได้รับความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม	2	5			
2.นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	3	4			
3.ขั้นตอนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	5			1	1
4.ความน่าสนใจของกิจกรรม	3	3	1		
5.บรรยากาศของการจัดกิจกรรม	4	1	1	1	
6.สื่อและอุปกรณ์มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม	5	1		1	
7.มีเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	2	3	2		
8.สถานที่ใช้ในการจัดมีความเหมาะสม	3	3			1
9.กิจกรรมมีประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4	1	2		
10.หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักเรียนปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดีขึ้น	6	1			

ข้อเสนอแนะ

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางศศธร บำรุง
วัน เดือน ปีเกิด	9 ธันวาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ 2539
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชฯ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่ง	ครูปฏิบัติการสอน